

Jokijärven kyläseura ry 20-v. Byrokratian syövereistä kukoistukseen

Kaikki alkoi näennäisesti 16.6.1978 perustetusta, koko itäisen Taivalkosken käsittäneestä kylätoimikunnasta. Alueen laajuus kuitenkin loi ennen pitkää tarpeen jakaa alue kahteen osaan. 18.4.1991 pidettiin Jokijärven koululla Isokummun, Jokijärven ja Tyrämäen asukkaille tarkoitettu kokous, jonka tarkoituksena oli perustaa näiden kolmen kylän yhteinen uusi kylätoimikunta.

Uudelle kylätoimikunnalle annettiin nimeksi Jokijärven kylätoimikunta. Nimi herätti nurinaa Tyrävaaran, Piston ja Polon alueella, sillä myös entinen toimikunta oli ollut samaniminen. Kylätoimikunnan jäsenmääräksi päätettiin yhdeksän siten, että Isokummusta, Jokijärveltä ja Tyrämältä valittiin jokaiselta kylältä yksi varajäsen.

23.3.1998 on Jokijärven kylätoimikunta päättänyt yleisessä kokouksessa 33 henkilön voimin Muut asiat -kohdassa mm. seuraavaa: "Kylätoimikunnan rekisteröinti: Päävaaran maamiesseuran ja kylätoimikunnan yhdistäminen. Kokous päätti antaa valmistelu-oikeuden kylätoimikunnal-

le kyläseuran rekisteröinnistä. Maamiesseura on lähtökohta, jonka säännöt ja nimi muutetaan. Päätös rekisteröinnistä hyväksyttiin yksimielisesti."

Kylätoimikunnan kokouksessa 1.4.1998 toimikunta päätti 4. kohdassa seuraavaa: "Maamiesseura Päävaaralta muuttuu kyläseuraksi, mihin Jokijärven kylätoimikunta (yhdistyy) liittyy. Päävaaran maamiesseura kutsuu koolle yleisen kokouksen, missä hyväksytään säännöt ja päätetään jäsenistä ja jäsenmaksuista."

5.4.1998 on kylätoimikunta pitänyt kokouksen, jossa se päättänyt 4. kohdassa mm. seuraavaa: "Jokijärven koulurakennus ja asuntokiinteistö kalusteineen ja laitteineen siirrettäväksi perustettavan Jokijärven kyläseuran omistukseen. Kiinteistöjen käyttötarkoituksia ovat mm. leirikoulu, näyttelyt ja tilapäinen majoitustoiminta, kyläläisten kokoontumis- ja harrastustilat sekä (Kyllä se hyvejä) Projektin toimipiste."

19.4.1998 on Päävaaran maamiesseura pitänyt yleisen kokouksen, jossa puheenjohtaja **Edvin Karjalaisen** johdolla on päätetty

tavallaan maamiesseuran hautausmaasta nimenä. Kokouksessa on nimittäin päätetty Päävaaran maamiesseuran tehtävien ja sääntöjen muuttamisesta sekä nimen muutoksesta Jokijärven Kyläseura ry:ksi.

17.5.1998 klo 10.00 on Jokijärven koululla pidetty Jokijärven kylätoimikunnan viimeinen kokous, jonka 2. kohdassa päätettiin seuraavaa: "Kylätoimikunnan toimintojen liittäminen kyläseuraan. Päätettiin tilien yhdistämisestä."

Kahta tuntia myöhemmin kokoontui sitten Päävaaran maamiesseura ry. viimeiseen kokoukseensa 30 hengen voimin. **Pasi Kivimäki** toimi kokouksen puheenjohtajana ja kokouksen 6 § kertoo näin: "Päävaaran maamiesseuran nimi muutettiin Jokijärven Kyläseura ry:ksi. Maamiesseuran varat ja omaisuus siirretään kyläseuralle. Vanha kalusto voitaisiin museoida, mutta käyttötavarat otetaan käyttöön. Pankkitili oli 1335.25 mk."

Saman kokouksen 7 § kertoo sitten sen, että aika lailla matalalta piti seuran aloittaa: "Kylätoimikunnan varat ja omaisuus: 8736 mk

Op:n pankkitili. Lisäksi pata, teltta, toripöytä, helia, muurikka, latuhöylä, jääkiekkokaukalon laidat ja maalivaahdin varusteet."

Kuitenkin kaikkien koukeroiden jälkeenkin Kyläseuran rekisteröintipäivämääräksi Patentti- ja Rekisterihallituksen luetteloihin tuli Päävaaran maamiesseuran alkuperäinen rekisteröintipäivämäärä eli 4.6.1954.

Seuran ensimmäinen puheenjohtaja oli Pasi Kivimäki ja ensimmäiseen johtokuntaan kuuluivat hänen lisäksi **Martta Savelius, Kalevi Remes, Rauno Alapirtti, Marjatta Rieki** ja **Jukka Karjalainen**.

Tämä kaikki tehtiin sen tähden, että Kyläseuralle tarvittiin vahva laillisuus-pohja ja seuran aikomille tuleville hankkeille viralliset hakijat ja nimenkirjoittajat.

Nykypäivän Kyläseura on hyvinvoiva ja tarkasti aikaansa seuraava kyläläisten yhteinen ponnistus kohti parempaa huomista.

Veikko Räisänen
Päätoimittaja,
Jokijärveläinen kirjailija

Jokijärven Avviisi on luettavissa myös kyläseuran kotisivuilla www.jokijarvi.com

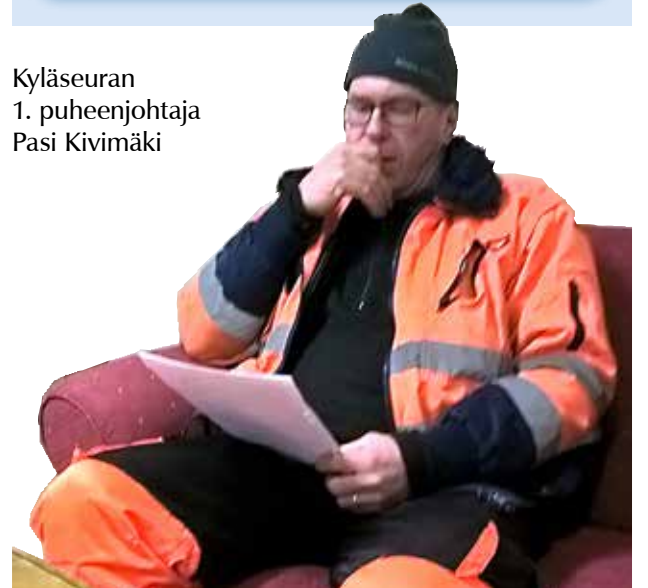
LEHDESSÄMME

Signe Hiltula lottapuku	3
Jalalla koreasti	4
Erkki Moilanen – Isokummun teräsvaari	10
Tyräjärvi ja kalastus	14

KYLÄIKKUNA

Pellonraivauksesta aurinkopaneeliin	15
PöllinParkkuu 2017 tulokset	16
Vuoden 2017 satoa	17

Kyläseuran 1. puheenjohtaja Pasi Kivimäki

◀ Anneli Väisänen

◀ Loppulaulussa oikealta Pasi Kivimäki, Leo Räisänen, Eero Väisänen, Ritva Räisänen ja Eeva Karjalainen

▶ Juurutädit vauhdissa, Eeva Karjalainen ja Raija Kelly

▲ Vasemmalta Terttu Alapirtti, Aimo Pätsi, Martti Pesämaa ja Raija Kelly

Kuningas Olavi valloittaa Pölkky-teatterin

Vuonna 2018 Jokijärven kyläseura viettää 20-vuotisjuhlavuotta. Juhlavuoden kunniaksi kyläseura tuottaa Pölkky-teatterille Olavi Virta -musikaalin. Musikaali kertoo tarinan tangokuninkaasta ja ajasta, joka ei koskaan tule takaisin, mutta elää vahvana suomalaisten muistoissa.

Musikaalissa käydään läpi **Olavi Virran** elämä lapsuudesta aina viimeisiin päiviin. Virran elämän vaiheita tarkastellaan sekä nuoren että vanhan laulajan näkökulmasta.

Nostalgisen tarinan kertojana alussa toimii vanhemp Olavi (**Eero Väisä-**

nen) samalla kun nuorempi Olavi (**Leo Räisänen**) elää tapahtumien mukana. Näytelmän kuluessa osat vaihtuvat. Musikaalin juonta vie eteenpäin myös Eeva (**Ritva Räisänen**). Eeva on hahmo jonka vain Olavit näkevät.

Joskus herrojen välille syntyy ristiriitaa siitä kumpi muistaa tapahtumat oikein, mutta niin kuin usein elämässä, aika kulta muistot.

Musikaalia rytmittää nelimiehinen orkesteri (**Pekka Naumanen, Tuomo Naumanen, Asko Räisänen** ja **Matti Waenberg**).

Esityksessä kuullaan mm. Hopeinen kuu, Tähti ja meripoika, Kun ilta ehtii, Eva ja lukuisia muita iki-ihania kappaleita.

Musikaalin on käsikirjoittanut **Heikki Paavilainen** ja sen ohjaa **Elsa Ruokangas**. Ensi-ilta on 29.6.2018 klo 19.00. Viimeinen esitys on 12.8.2018.

Meidän kaikkien puolesta, toivotan teidät hyvät katsojat, lämpimästi tervetulleeksi Jokijärven kate-tulle Pölkky-teatterille!

Elsa Ruokangas
ohjaaja

PÄÄKIRJOITUS

Vuoden mentyä

Jokijärven kyläseuran vuosi 2017 oli taas kerran työntäyteinen ja tapahtumarikas. Maaliskuun alkupuolella urakoitsija **Esa Särkelä** aloitti Kylätalon remontin, jossa uusittiin seinien ulkovuoraus sekä villoituks. Myös molemmat sisäänkäynnit sekä palorappuset saneerattiin tämän päivän vaatimuksia vastaaviksi. Seuran vuosikokous oli 19.3. ja se päätti yksimielisesti, että puheenjohtajana jatkaa **Mauri Karjalainen**.

Jo perinteeksi tullut kevätrieha pidettiin Saijan Lomakartanon tiloissa vain kohtuullisen väkimäärän voimin. Harvinaisen myöhään menneen keväänkorvalla siivoitiin talven jälkiä kylätalon ympäriltä sekä valmistauduttiin useammalla kokoontumisella 17.6. pidettävään Pöllin-Parkkuun MM-kilpailuihin. Itse kisat onnistuivat hyvin, vaikka pelättiinkin samaan aikaan juhlavasti avaavan Hossan kansallispuiston vievän kaiken huomion. Var-

sinkin parisprintti tuntui olevan yleisön mieleinen tapahtuma.

Myöhemmin syksyllä kyläseuran johtokunta kuitenkin päätti lopettaa tapahtuman järjestämisen tältä erää. Syynä oli se, että kisat vaativat valtavan määrän talkootyötä ja sittenkin käteen jäi vain niitä kuuluisia rupia. Kyläseura talkoili vielä Elomarkkinoilla 25.8. oman teltan kanssa ja syksymmällä kylätalon ympäristössä ja teatterilla. Kylätalon remontti valmistui elokuun alkupuolella ja sinetti tuli lopullisessa AVIn tarkastuksessa joulukuussa.

Teatterissa näytelmäryhmä esitti Mummon saappaassa soi fox -näytelmän neljätoista kertaa hyvällä menestyksellä. Vuoden 2018 näytelmän, eli Olavi Virta -musikaalin harjoitukset ovat olleet jo pitkään täydessä vauhdissa. Vuoden lopulla halukkaalle tarjottiin mahdollisuus ostoksille **Ingvar Kampradin** luomassa Haaparannan maallista mammonaa

runsaasti sisältävässä tarvatalossa.

Kyläseuralle tämä vuosi 2018 on juhluvuosi, sillä seura täyttää 19.4. jo kaksikymmentä vuotta ja niin myös tämä lehti. Ainoastaan kahtena vuonna eli 2008 ja 2009 on monille tutuksi tullut Avviisi jäänyt ilmestymättä.

Siksipä haluankin kiittää kaikkia tämän suurtyön osallisia pienimmästä suurimpaan, sillä kuten huomaamme, vain yhdessä saamme tuloksia aikaan. Ei niitä kukaan kannu syyliimme, vaan ne on yhteistyöllä kaikkien osapuolien kanssa otettava kyläläisten yhteiseksi hyväksi. Meidän kaikkien on syytä myös muistaa menneiden sukupolvien työ, jolle meidän on hyvä rakentaa.

Myös seuraavat kaksikymmentä vuotta.

Veikko Räisänen
Päätoimittaja,
jokijärveläinen
kirjailija

Olavi Virta

Olavi Virran kaltaista ei ole ollut toista. Hän on suomalaisen kevyen musiikin suurin nimi, suomeksi laulettu iskelmän yliverinen kuningas. Hän oli laulaja, näyttelijä, säveltäjä, sovittaja, levy-yhtiön tuotantopäällikkö ja kahden musiikkiliikkeen omistaja.

Oskari Olavi Ilmén syntyi vanhempiensa ainoaksi lapseksi 27. helmikuuta 1915 Sysmässä. Olavin isä oli sysmääläisen suutarin poika **Juho Oskari Ilmén**, suutari itsekin. Hänen äitinsä oli Karjalankannakselta Helsinkiin muuttanut **Ida Grusander**. Sysmästä Olavi muutti vanhempiensa mukana Helsin-

kiin, josta matka jatkui Lahteen ja lopulta takaisin Helsinkiin. Ennen pitkään Oskari Olavin kutsumanimi lyhentyi Olaviin ja hänen ollessa 11-vuotias perheen sukunimi suomentui Virraksi.

Ensimmäisen levytyksen Olavi pääsi tekemään marraskuussa 1938, ikää oli 23 vuotta. Uransa alkupuolella Virta sävelsi ja sanoitti itse esittämiään kappaleita. Laulamisen lisäksi Virta oli kiinnostunut myös näyttelimestä. Vuonna 1939 Virta teki ensimmäisen elokuvavaroilinsa Suomi-Filmin elokuvassa ”Rikas tyttö”. Sittemmin hänet nähtiin mm. Pekka Puupää -elokuvissa ja musiikkipitoisessa komediassa ”Kainis Veera”, eli ballaadi Saimaalta.

Suosionsa huipulla 1950-luvun puolivälissä Virta hallitsi yk-

sin suomalaista kevyttä musiikkia. Levytysten määrä nousi huippuunsa; kaikkiaan Virta levytti yli kuusisataa kappaletta. Viimeinen levytys tapahtui kesäkuussa 1966, jolloin hän lauloi levyllä tangot ”Sateinen ilta” ja ”Nyt soita balalaikkaa”.

Tampereen Pispalassa asuessaan 57-vuotiaalle Olaville myönnettiin ensimmäisenä suomalaisena viihdetaiteilijana valtion taiteilijaeläke. Tästä vain runsas kuukausi eteenpäin, 14. heinäkuuta 1972 rakastettu suomalainen tangokuningas Olavi Virta siirtyi ajasta iäisyteen.

Vaikka mestaria ei enää ole, ikimuistoiset klassikot soivat edelleen. Ne ovat Olavi Virran perintö kaikille suomalaiselle.

Elsa Ruokangas
Ohjaaja

LÄHTEET:

Wikipedia/Lasse Eerola: Olavi Virta / Harri Hirvi: Olavi Virta -diskografia

Haluatko tarinasi Avviisiin?
OTAMME VASTAAN NOIN 400-500 SANAN MITTAISIA JUTTUJA
Jutuista ei makseta palkkiota ja toimitus varaa oikeuden muokata niitä.

Metsästysmajaanousee Jokijärvelle

Järvenkylän Riistamiehien Ry rakentaa seuralle metsästysmajaa, joka tulee hirviliiterin ja kodan läheisyyteen Kirnumaalle. Seuran sihteeri, **Janne Hietala**, kertoo, että metsästysmajalle on tarvetta.

– Meillä on joka vuosi metsästäjiä vieraana eri puolilta Suomea ja myös ulkomailta. Majoitustilat Jokijärvellä ovat joskus tiukassa. Mökki tulee myös muuhun käyttöön, kuten seuran kokouksien ja tilaisuuksien järjestämiseen, ja sitä voidaan myös vuokrata tarvitsijoille.

Janne Hietala on suunnitellut ja piirtänyt kahdeksankymmenen neliön hirsimökin. Siinä on kaksi makuuhuonetta ja tupakeittiö. Tiloihin voidaan majoittaa kahdeksasta kymmeneen henkilöä. Mökki lämpiää sähköllä ja vesijohdinto tulee omasta kaivosta. Syksyn aikana on tarkoitus saada perustukset pystyyn ja keväällä nostetaan hirsikehikko paikoilleen. Kehikko on tilattu Venäjältä, Kostamuksesta, koska se saatiin sieltä edullisesti.

– Seura ei saanut minäkäänlaista avustusta rakentamiseen, mutta säästössä

on sen verran rahaa, että rakennustyöt voidaan turvallisesti aloittaa. Omasta porukasta löytyy ammattimiehiä, joten työntekijät löytyvät ja työt tehdään talkoilla. Rahaa pitää kerätä, laittaa vaikka hattu kiertämään, jos ei muu auta, Janne miettii.

Janne kiittelee, että kunta on suhtautunut myönteisesti rakennushankkeeseen. Ehkäpä jo ensi syksynä voidaan ihastella Säynäjälammien elämää metsästysmajan hulppealta terassilta.

Salme Koskelo

HALUATKO JOPA 6,5% KORON JA TUOTON RAHOILLESISI?

Soita heti 0400 386 420, niin kerromme lisää eri vaihtoehdoista.

PERUNKIRJOITUKSET

• Ositukset • Perinnönjaot • Testamentit • Edunvalvontavaltakirjat

Kokemuksella, ammattitaidolla ja kilpailukykyiseen hintaan!

Soita ja varaa aika: 0400 259 085

Kaikki soittaneet osallistuvat 500 euron matkalahjakortin arvontaan 28.12.2018.

KARI SIMONEN PALVELUT

OULU • RAAHE • TORNIO

info@karisimonenpalvelut.fi • www.karisimonenpalvelut.fi

Olavi Virta -musikaali

Jokijärven katetulla
Pölkky-teatterilla
Hilturannantie 2, Taivalkoski

Käsikirjoitus

Heikki Paavilainen

Ohjaus

Elsa Ruokangas**Ensi-ilta****Pe 29.6.2018 klo 19.00****MUUT ESITYKSET**

Su 1.7. klo 14.00	Pe 27.7. klo 19.00
Ti 3.7. klo 19.00	Su 29.7. klo 14.00
To 5.7. klo 19.00	Ti 31.7. klo 19.00
Pe 6.7. klo 19.00	Pe 3.8. klo 19.00
Su 8.7. klo 14.00	La 4.8. klo 14.00
Ti 17.7. klo 19.00	Su 5.8. klo 14.00
Pe 20.7. klo 19.00	Pe 10.8. klo 19.00
La 21.7. klo 14.00	La 11.8. klo 14.00
Su 22.7. klo 14.00	Su 12.8. klo 14.00
Ti 24.7. klo 19.00	

Liput: 18 € aikuiset, 8 € alle 12-v.

Tiedustelut ja varaukset:

puh. 040 578 7176 (klo 9.00–20.00)

jokijarvi@jokijarvi.com

**Jokijärven
Kyläseura**

Kyläseuran toimintaa 20 vuotta

www.jokijarvi.com

Oikeuksia valvoo Suomen Näytelmäkirjailijat ja Käsikirjoittajat

Signe Hiltulan lottapuku ja standardit Jokijärven kyläseuran suojiin

Tapasin **Kalervo Jalasvaaran, K.A. Nevalan** tyttären pojan, ja vaimonsa **Asta Vuotelan** Jokijärvellä kesämökkillään heinäkuussa 2017. Kesämökki on oikeastaan **Signe Hiltulan** (os. Nevala) talo, jonka hän jätti Kalervolle, koska omia lapsia ei Signelle siunautunut. Kalervo halusi lahjoittaa perinnöksi saamansa Signe Hiltulan lottapuvun ja standardit Jokijärven kyläseuralle. Kalervo muisteli lämmöllä Signeä, jolle hän oli kuin oma kasvattipoika.

Kalervon äiti oli **Helli Väisänen**, joka kuoli sotavuonna 1944 kaksosten, **Hellin Kaarina** ja **Erkki Juhani**, synnytyksen jälkeen. Toinen kaksosista, Erkki Juhani, kuoli muutaman kuukauden ikäisenä Kestilän evakkotaipaleella. Evakossa kuoli noin neljäkymmentä lasta, koska ruoka oli usein pilaantunut.

Kalervon isä oli ”parempi Väisänen”. Sota-aikana oli Jokijärvellä kolme **Jaakko Väisästä**, jotka erotettiin korkonimillä.

– Isä tuli tänne Puolangalta 1936 ja tapasi äidin.

Hän oli metsätyönjohtaja ja siitä tuli korkonimi, ”parempi Väisänen”. Kun isä meni naimisiin vuonna 1953, vaihdettiin nimi Jalasvaaraksi. Sukunimi on suojeltu.

Jaakko oli koko ajan sotantantereella. Hän lähti Lapin sotaan, vaikka Romppasessa oli neljä ”märkää” lasta. **Veikko, Toivo** ja **Väinö** olivat myös rintamalla, samoin rengin töitäkin tehnyt **Jooseppi Mikkola**, joka oli Tiepiirissä töissä ja asusti Romppasessa. Hän söi lämpimän ruoan ja kahvin Romppasessa, mutta kuivamuonan omasta repusta. Romppanen oli sotavuosina täysin naisväen vastuulla. Naiset joutivat kaikenlaisiin töihin.

Äidin kuoltua Kalervon kasvatuskoti oli Romppanen, K.A. Hiltulan talo. Mummo, **Iita Nevala**, ja Signe hoitivat lapsia. Signe oli rintamalla talvisodan alussa vuodesta 1941 vuoteen 1944 Rukajärven suunnassa Venäjällä koko ajan ilmailvalvontalottana. Hän sai siitä kunniamerkit. Hänet määrättiin pois armeijasta äidin kuoltua.

– Kun äiti kuoli, Signe joutui tulemaan armeijasta pois. Hän oli vähän katkera, kun määrättiin lapsia hoitamaan. Signekin joutui evakkoon vuonna 1944.

Signe meni naimisiin Hiltu-Jakin vanhimman pojan **Reino Hiltulan** kanssa, mutta heille ei syntynyt lapsia. Kalervo muistaa Signen hyväntahtoisena ihmisenä, joka oli äärettömän hyvä kokki.

– Signe toimi pitokokkina ja laitto vähistä eväistä maistavaa, aitoa kotiruokaa. Ihmeteltiin, kun hän ei juuri mitään ostanut kaupasta, mutta aina löytyi jotakin, mistä teki ruokaa.

Kalle Päätalon kirjoista muistamme, että Jokijärven posti toimi Romppasessa.

– Signe hoiti postia ensiksi Romppasessa, eli Nevalan talossa, virallisemmin Salmenrannassa, joka oli ollut vanha pappila. Sitteen se muuttui tähän Reinon ja Signen taloon. Tässä talossa oli jo posti vuosina 1977 ja 1978. Signe hoiti postia eläkeikänsä asti.

Käytännössä posti oli aina auki. Vieraita ramp-

pasi joka päivä aamusta iltaan, vaikka postilla oli aukioloajat. Postiin jäätin porisemaan. Aina oli pöytä koreana postissa kävijöille. Vaikka Signe teki postissa elämäntyönsä, hän ei saanut eläkettä, koska työ oli määritelty osa-aikaiseksi, eikä tunteja kertynyt riittävästi. Palkkio oli jotakin 500 markkaa kuussa. Signe oli katkera päätöksestä. Lotat saivat rintamatunnuksen pienen eläkkeen muodossa. Signe puhui avoimesti lotta-ajoista ja kirjoitti läheisille. Lottapuku oli kielletty sodan jälkeen ja niitä kätkettiin.

– Romppasessa oli kolme pukua. Signen puku jäi minulle, kun perin tämän talon, Kalervo kertoo. Nyt annan tämän puvun Jokijärven kyläseuralle säilytettäväksi. Sen mukana tulevat myös Signen standardit, lottastandari ja Kalle Päätaloseuran standari.

Jokijärven kylätalolla Signen lottapuku asetetaan vitriinin arvoiselle paikalle.

Salme Koskelo

Kuva Kalervo Jalasvaara

Jalalla koreasti

Ihminen kaipaa toisen läheisyyttä ja mikäs olisi siihen parempi konsti kuin tanssiminen. Mutta kuten hyvin tiedetään, niin Suomen virkavalta on ainakin ennen vanhaan ollut hyvinkin puritaanisia huvittelun suhteen. Suomi olikin ai- noa toiseen maailmansotaan osallistuneista maista, jossa oli sodanaikana voimassa tanssimiskielto.

Kielto oli voimassa vuosina 1939–1944, mutta lokakuussa –44 siihen tuli lievennys: ohjelmallisten iltamien jälkeen sallittiin yksi tunti poski poskea vasten. Saman vuoden viimeinen päivä kielto poistui kokonaan muualta paitsi ravintoloista, joissa sai juoda, mutta ei viedä tyttöään parketille. Syyskuussa 1948 tämäkin sääntö kumottiin, mutta juhlapyhinä piti edelleen olla tanssimatta, kuusikymmentäluvun lopulla tämäkin sääntö lopultakin kumottiin ja tanssia sai missä ja milloin vain.

Sodan kauhujen jälkeen tanssimisinto oli huipussaan, niin myös Jokijärvelä. Talvisaikaan pidettiin nurkkatansseja ja kesällä pantiin jalalla koreasti Villinsaaren päällä. Mutta silloinkin uusi aika ja nuo-

ret halusivat enemmän ja 1945 perustettu Maaseudun nuorten liitto innosti ja avustikin pienellä rah summalla oman tanssilavan rakentamista yhteisöä esim. maamiesseuraa.

Ja niinpä myös Jokijärvelle saatiin talkoilemalla ja taloista lahjaksi saadun puutavaran turvin oma tanssilava. Paikaksi saatiin pienen kiistelyn jälkeen sovittua Romppaisensalmen pohjoispuolella oleva luonnonkaunis niemeke. Talkoihin oli helppo saada väkeä, sillä kylällä oli jo olemassa yhteistä harrastusta näytelmätoiminnassa. Jopa niin paljon, että jokijärveläiset vierailivat näytelmänsä kanssa Pudasjärven Suojanlinnassa.

Ensimmäiset tanssit juhannuksena 1949 olivat suurmenestys. Väkeä tuli soutamalla, keskimoottoriveneillä, kävellen, pyöräillen, moottoripyörällä, moipoilla ja joku varakkaampi myös autolla. Tahdit sahapintaiselle parketille antoi sen aikainen gramofoni levyineen.

Gramofoneja ei ollut silloin ihan joka talossa. **Tauno Väisäsellä** ja **Veikko Nevalalla** semmoiset kuitenkin olivat ja niillä päästiin alkuun. Eräissä

tansseissa Veikko oli tosin tympääntynyt, kun ihastuksen kohteena ollut tyttö oli antanut hänelle pakit. Veikko oli tästä suuttunut niin, että oli pistänyt rammarin pakettiin ja samalla myös tanssit.

Tapahtuman toisinnon estämiseksi olivat **Olli Räisänen**, **Allan Hoikkala**, **Kalle Kurtti** ja **Arttu Lohilahti** perustaneet Gramofoniyhtiön ja hankkineet uuden pelin levyineen ja näin tanssit pääsivät jatkumaan heti seuraavana lauantaia. Myös elävää haitarimusiikkia oli joinakin tanssi-iltoina. Soittajina **Turpeisen-Vilikki** ja **Kauniston Onni** ja joskus ”Keitäpottua” soitteli myös **Hiltu-Eljas**.

Väki käyttäytyi juhlapaikalla siivosti niin kuin yleensäkin. Järjestystä takasivat myös vankat järjestysmiehet ja tietysti toisinaan paikalle ajoivat ”Mustallamajalla” myös pussihousuiset ja suikkapäiset poliisit **Aappo Hämeen** johdolla. Aappohan oli lotipoliisi ja sanoi pikkurikkeen tehneelle, että ”Elä tee toiste. Sattuu vielä polliisi näkemään.” Tietystihän ne aikamiehiksi kasvamassa olevat pojat tekivät ”sorretun voimaa”

Tanssit tanssittu 1983

Kuva Risto Rask

kusiaispesissä ja olivat tanssi-iltana hiukan liikuttuksissaan, mutta häiriöt olivat silti vähäisiä.

Ainoastaan verkkaisenoloinen **Iso-Armis** oli hermostunut ainakin yhden kerran lavan luona olleen purukasan vierellä. ”**Matala-Eetu** siinä käläpästelä aikasa ja haasto riitaa. Ja tiuvasi jo pari kertaa mulle rinneksiin, vain se loppu lyhveen, kun koplina sitä kauluksesta ja housenpersauksesta kiini ja nakata roikasin Eetun muhaläjän yli. Sen jälkeä sain källistellä melekositain rauhassa.”

Vuonna 1952 Taivalkoskelle valmistui Puolangan tien varteen urheilukenttä, josta sen vihkinyt **Tapio Rautavaara** oli sanonut hämyisenä elokuun iltana, että ”tämä on yksi Suomen parhaista urheilukentistä.” Varmaan noiden kultamitalimiehen sanojen innostamina viereen rakennettiin hetimiten Valistustalo näyttämöineen ja tanssilatioineen.

Ja kun vielä kulkuyhteyksissä tapahtui merkittävä muutos parempaan, se tiesi sitä, että Romppaisensalmen tanssilava oli tehtävänä tehnyt. Ei tarvittu enää

gramofoneja eikä haitarinsoittoa kaukana kaikesta. Lava jäi nopeasti kasvavan pusikon katveeseen ja alkoi lahota. Sanotaanhan sitä, että ”poissa silmistä, poissa mielestä.” Näin kävi meidän jokijärveläisten lavalle ja melkein kaikille muillekin pikkuruisille Suomen tanssipaikoille. Muistoja- kaan on enää kovin vaikea löytää, joten levätköön rauhassa.

Historian ikuiseen jatkumoon se kuitenkin kuuluu.

Veikko Räisänen
jokijärveläinen
kirjailija

ENEMMÄN RAHAA ELÄMISEEN.

S-Etukortin käyttäjänä saat S-Pankista kuukausi- ja vuosimaksutta maksukortin, käyttötilin ja verkkopankin.
Lue lisää s-pankki.fi tai tule käymään.

S-Pankki

S-PANKKI.FI

Aito suomalainen elämä tuo iloa japanilaisille

Taivalkosken Tyrämällä asuva **Maimi Kuusela** on syntynyt ja asunut Japanin Sapporossa. Hän kertoo olleensa lapsesta asti kiinnostunut Suomesta. Nuoruuden unelmana oli päästä tapaamaan suomalaista kirjeenvaihtokaveria. Tuo unelma täyttyi Maimin ollessa kaksikymmentävuotias. Suomessa käynti loi uuden unelman. Hän halusi asumaan Suomeen, koska Suomessa olo tuntui niin luonnolliselta hänelle. Kun Maimi opiskeli Japanin kielen opettajaksi, hän pääsi toisen kerran Suomeen. Silloin hän halusi nähdä Pohjois-Suomen. Haave liittyi tavallaan siihen, että hän on itse asunut Pohjois-Japanissa. Maimi etsi netin kautta kaveria, joka voisi häntä opastaa ja löysi **Samin**, nykyisen miehensä. Sami käytti Maimia Kemmin lumilinnassa, Oulussa ja Rovaniemellä, mutta parhaat muistot jäivät vierailusta Samin kavereitten luona. Maimi ja Sami olivat tuolloin opiskelijoita. Maimi valmistui ensiksi, joten hän muutti Samin luo Rovaniemelle, jossa hän opiskeli. Samin valmistumisen jälkeen he muuttivat Japaniin seikkailemaan. Yhdentoista vuoden seikkailun jälkeen he muuttivat Suomeen, Taivalkosken Tyrämälle pieneen omakotitaloon. Perheeseen syntyi Japanissa kaksi lasta, **Taito** ja **Maisa**. Osaksi syy Suomeen muuttamiseen oli, että lapset haluttiin suomalaiseseen kouluun.

Maimi perusti erilaisen matkailuyrityksen Taivalkoskelle. Se sai nimekseen Morimura Finland. Nimi on suomeksi ”metsäkylä”. Maimin liikeidea on rakentunut sen pohjalle, mitä hän koki vierailuillaan aivan ta-

vallisissa kodeissa. Yrityksen perustamisessa Maimi sai apua Naturpolikselta, **Ari-Matti Toivoselta**. Hänen lisäksi Taivalkoskella asuva **Jaqueline Keskitalo** ja **Salme Koskelo** auttoivat löytämään uusia kontakteja.

– Ideani on, että matkailija saa syvällisempiä kokemuksia kuin pelkkää nähtävyyksien katselua. Revontulet nähtävään asiakas ei tule ehkä toista kertaa vain niitten takia. Taivoitteeni on, että asiakas näkee tavallista suomalaista elämää. Vuorovaikutus suomalaisten kanssa tuo iloa sekä asiakkaalle että paikallisille ihmisille, eli molemmat saavat vierailusta jotakin, ja asiakas kiinnostuu tulemaan uudestaan.

Maimi kertoo, että Suomessa japanilaisia viehättävät ennen kaikkea luonto ja rauha. Hänen asiakkaansa ovat myös kiinnostuneita käsitöistä ja kulttuurista. Yksi henkilö tulee jopa kahdeksi kuukaudeksi oppimaan käsitöitä, kuten kankaan kudontaa ja tuohitöitä. Viime kesänä yksi asiakas kilpaili PöllinParkkuukisoissa ja toinen oli paistamassa räiskäleitä kyläseuran kanttiinissa.

– Kävin tutustumassa erilaisissa paikoissa ja kerroin ideastani. Aloitin naapurustostani. Ensiksi lähti yksi mukaan. Sitten tuli lisää innostuneita. Tavallisissa kodeissa vierailu kiinnostaisi monia, mutta toistaiseksi tällaisia kohteita ei ole löytynyt.

Asiakkaitten löytäminen vie aikaa. Siinä auttaa kuitenkin nykytekniikka, eli sosiaalinen media. Asiakkaat löytävät Morimura Finlandin, eli Maimin yrityksen palvelut pääasiassa

Instagramin kautta. Siellä asiakkaat selailevat kuvia ja kirjoituksia Suomesta ja löytävät näin yrityksen sivut. Asiakas valitsee itse kiinnostuksen kohteet ja Maimi tarjoaa niitten perusteella palvelujaan. Tämä toimii myös toisinpäin, eli Maimi tutkii Instagramissa henkilöitten kiinnostuksen kohteita ja tarjoaa sitten palvelujaan. Asiakas järjestää itse matkansa ja myös maksaa sen. Maimi antaa erilaisia majoitusvaihtoehtoja ja auttaa majoituksen järjestelyissä. Yleensä asiakas viipyy viikon, mutta myös pitempiäkin aikoja on varattu.

– Yleensä tänne tulevat matkailijat haluavat levätä ja ottavat pari päivää ilman ohjelmaa.

Asiakkaat tulevat lentämällä Kuusamoon, missä Maimi on heitä vastassa. Tulopäivänä käydään josakin marketissa, kirpputorilla ja syömässä. Maimi liikkuu asiakkaitensa mukana kohteissa, joita he ovat valinneet. Tämä vie paljon aikaa, sillä kohde voi olla muuallakin kuin Taivalkoskella. Myös Posio, Hossa, Kylmäluoma ja Pudasjärvi kuuluvat alueeseen. Tämä vie paljon aikaa.

– Onneksi appi ja anoppi auttavat lastenhoidossa, Maimi toteaa kiitollisena.

Ainakin toistaiseksi Maimi haluaa säilyttää alkuperäisen liikeideansa, eli antaa yhdelle asiakkaalle kerrallaan syvemmän kokemuksen Suomesta ja suomalaisuudesta. Hän toivoo vielä, että joku perhe voisi viettää aikaa tällaisen matkailijan kanssa ja esitellä kotinsa hänelle.

Salme Koskelo

Maimi ja asiakas lätnpaistoapurina

**PUKEUTUMISEN ERIKOISLIIKE
KAIKEN IKÄISILLE**

- ASUSTEET
- KENGÄT
- LELUT JA PELIT
- TULIAISET

ZE-ZE CONCEPT **Levi's** **adidas** **ESPRIT** **Mayoral** **iDO** **MINYMO** **ICEPEAK** **rieker** **reima**

Vuodesta 1989 **Olemme myös FACEBOOKISSA**

Keskellä Taivalkosken ydinkeskustaa

Tule ja löydä HYVÄT TULIAISET JA LAHJAIDEAT meiltä!

Runsa ja monipuolinen KIRPPIS ALAKERRASSA

ip pikkupeukku **LAPSILLE JA AIKUISILLE**

Kauppatie 16
93400 TAIVALKOSKI
Sari 040 552 2254
peukku.sari@luukku.com

Rukatravels.fi

Kun kotisi kaipaa uutta ilmettä

Taivalkosken Huonekalu ja Väri Oy:stä löydät kaikki tarvitsemasi tarvikkeet.

Meiltä löytyy huonekalut laidasta laitaan jokaiseen huoneeseen, valaisimet niin kattoon, seinälle kuin pöydällekin, maalaustarvikkeet, tapetit ja lakat sekä rakennustarvikkeita kuten laatat, listatarvikkeet, lukot, helat jne.

• Matot	• Laatat	Pultit,
• Maalit	• Valaisimet	mutterit ja
• Tapetit	• Huonekalut	yleisruuvit
• Listatarvikkeet	• Keittiökaluusteet	kiloittain
• Kaakelit	• Miele-kodinkoneet	

Meiltä saat
asiantuntevaa
ja ystävällistä
palvelua.

TEKNOS

ISKU

TIKKURILA

VM-CARPET

UPO

Thomart

Miele

**TAIVALKOSKEN
HUONEKALU JA VÄRI OY**

93400 TAIVALKOSKI ☎ 040 191 0913
huonekalu@vari.suomi.net • www.huonekalujavari.fi

Metsänhoitoyhdistys – toimintaa metsänomistajan parhaaksi Metsänomistajien oma palvelutoimisto

Ammattitaitoista ja asiantuntevaa neuvontaa ja palvelua puukauppaan, metsänhoitoon, metsäverotukseen, tilan- ja metsänarvon määrittelyyn, metsäsuunnitteluun sekä muihin metsään liittyviin asioihin.

Onko metsäsuunnitelmasi ajan tasalla?

**Metsänomistajat
MHY TAIVALKOSKI**

Talonpojantie 8 B 17 • 93400 TAIVALKOSKI • Puh. 020 4137 660
Teuvo Puolakanaho 020 4137 661 • Ailla Mikkonen 020 4137 663 • Petri Onkamo 020 4137 662
etunimi.sukunimi@mhy.fi • www.mhy.fi

KULJETUSLIIKE
Tyni Oy
TAIVALKOSKI

AUTO 0400 232 546
JARMO TYNI 0400 255 023
TYNIOY@GMAIL.COM
WWW.TYNIOY.FI

Kitkantie 15, 93600 KUUSAMO
Puh. 0400 696 266 | www.lkvsaga.fi

• Nibe maalämpöpumput
• Traktorikaivurilla kiinteistön-
huolto-, kaivuu- ja lumityöt

Kaikenlaiset
LVI-palvelut
pitkäaikaisella
kokemuksella

MYynti - HUOLTO - ASENNUS
LVI-Taivalkoski Ky

Kauppatie 24, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 0400 227 858
lvi.taivalkoski.ky1@luukku.com

Kauppatie 19
93400 TAIVALKOSKI
Puh. (08) 841 854
Ville 050 411 1580
posti@lvimeskus.fi

www.lvimeskus.fi

MJ Härkönen Oy
Puh. 040 733 6390, 0400 386 597
matti.harkonen@hotmail.fi

OMT-Fysio
Erja Toivonen
Talonpojantie 8, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 553 7433

AWA
PARTURI-KAMPAAMO

Kauppatie 19-21
93400 TAIVALKOSKI Puh. 044 522 0651

VUOKRATTAVANA
Hirsimökki
Jokijärven rannalla

Täysin varusteltu, makuupaikat
2-4 hengelle (kesällä +2).
Hyvä uimapaiikka.
Soutuveneen käyttö sis. hintaan.
Yhteystiedot: Salme Paloniemi, puh. 040 724 1148,
salme.paloniemi@gmail.com
Katso lisätietoja: <http://www.visittaitaivalkoski.fi/mokki-salme-paloniemi>

Kruunun metsätorpasta viljelytilaksi

Kruununtorpat olivat kruununmaalle perustettuja itsenäisiä asuttuja tiloja. Niille ei voitu pienten tilusten takia panna mantaalia, eli talon veronmaksukyvyistä kertovaa lukua, vaan ne suorittivat kruunulle etukäteen sovitun rahan tai jyväveron. Ja sitten kun ne pantiin verolle, niin niistä tuli sen jälkeen itsenäisiä tiloja. Kruununmetsätorpat taas olivat kruunun metsiin perustettuja vuokratilajiljelyksiä. Hallintaoikeus perustui kruunun kanssa tehtyyn 25 v. vuokrasopimukseen vuotuisine vuokrineen.

Torppareiden enemmistö eli kovaa elämäänsä yksityisten maanomistajien ikeen alla. Kruununmetsätorpparit taas olivat usein ruotsinkielisten metsänhoitajien mielivallan kohteena. Tuskaa lievitti hieman se, että vuosivuokra oli edullisempi kuin yksityistorppissa ja lisäksi vielä kotitarpeuun kohtuullinen, silti metsänhoitajien mielestä liianainen käyttö korvauksetta.

Ehkäpä tunnetuimmat torpparinimikkeet olivat ruotujakolaitoksen aikainen palkkaetuna saatu sotilastorppa, varsinainen eli maantorppa oli maanviljelystä varten vuokrattu päätilan osa, jossa viljeltiin ns. itsenäisinä. Sitten oli lampuoti, joka oli kokonainen itsellinen tila, joka oli annettu vuokralle maanviljelykseen käytettäväksi. Sen lisäksi oli vielä mäkitupalaisia, eli isojen talojen renkiä ja piikoja, jotka alkoivat jakaa kurjuutta keskenään ja päätyivät pikkumökkeihin lapsilaumoihin ja ilmaistyövoimaksi isännilleen.

Vuonna 1918 heillä oli sitten kaikki pelissä tunnetuin surullisin, mutta myös uuteen aikaan johtavin seurauksin. Jo saman sisällissodan vuoden 1918 heinäkuun 17. päivä ns. tynkäeduskunta 98 edustajalla (ilman vasemmistoa pl. **Matti Paasivuori**) hyväksyi lain vuokra-alueiden lunastamisesta. Tätä lakia käytti hyväkseen 46 645 torpparia ja 45 580 mäkitupalaista ja vuonna 1919 laki ulotettiin kosemaan myös lampuoteja ja pappiloiden sekä kruununtilojen torppareita.

Torpparit saivat lunastaa maatilkkunsa ja mökkinsä vuoden 1914 hintatason mukaan, joka oli kymmenesosa käyvän rahan arvosta. Vuoden 1922 20. päivä toukokuuta annettu Lex Kallio, eli laki valtion metsämaiden asuttamisesta ja

niillä olevien vuokra-alueiden lunastamisesta, oli tärkeä virstanpylväs maaseudun ihmisten elinolojen parantamisessa.

Arkistosta löytämäni erään tämän seutukunnan tilan paperit ovat luonnollisesti kruununmetsätorpan synnystä kertovia. ”Maatalousministeriön päätös asiassa, joka koskee Oulun läänin maaherran 15. päivänä helmikuuta 1935 antamaa, maatalousministeriön tulkintaan alistamaa päätöstä Sammalvaara nimisen Etelä-Taivalkosken 2:ssa vartiopiirissä Taivalkosken pitäjän Järvenkylässä olevan valtionmetsätorpan lunastamisesta. Annettu Helsingissä 4 päivänä syyskuuta 1935. Maatalousministeriö on asiakirjoista saanut tietää seuraavaa: Sitten kun valtiorppari **Jalmari Hirvas**, joka vuokramiehenä hallitsi Sammalvaaran valtiorppaa Etelä-Taivalkosken hoitoalueen 2:ssa vartiopiirissä Taivalkosken Järvenkylässä, on säädetyssä järjestyksessä ilmoittanut haluavansa voimassaolevan lainsäädännön mukaan omakseen lunastaa sanotun torpan, ja Oulun läänin maanmittauskonttori oli antanut tämän lunastusasian käsittelemisen maanmittausauskultantti **Olavi Onsilon** toimeksi, ovat toimitusmiehet määränneet Sammalvaaran

torpan vuokramiehen lunastettavaksi, toimittaneet lunastushinnan arvioimisen sekä laatien verollepanoehdotuksen määränneet lunastettavalle tilalle tiluksia kahteen palstaan, joihin sisältyy peltoa 0.70 ha, niittyä 2.57 ha, viljelyskelpoista maata 16.49 ha ja metsämaata 71.55 ha sekä joutomaata 11.81 ha ja 11.2 ha vesialuetta, ja tuli näiden alueiden lunastushinnaksi rakennuksineen ja 265 kappaletta rakennuspuineen 4.310 markkaa, minkä ohessa toimitusmiehet ovat katsoneet, että vuokramiehen tuli saada lunastaa muodostettavan tilan alueelle yli kotitarpeeseen olevat 2823 arvuuta 28.410 markan 20 pennin hinnasta, joten tilan koko lunastushinnaksi tuli 32.720 markkaa 20 penniä.

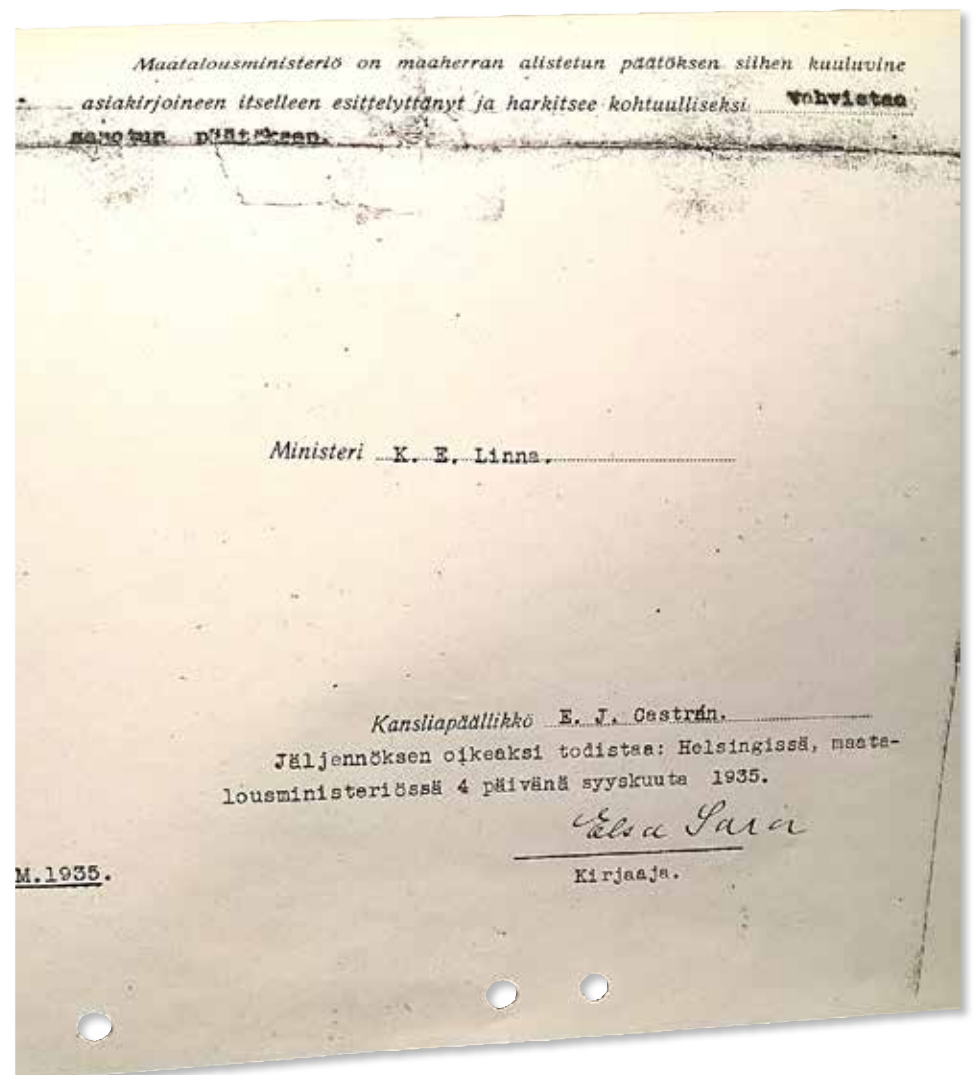
Tilan nautintaan jää 10 vuodeksi rekisteröimisestä lukien Riepusuon ja Siikajärven niityt. Rasitteet: Tilalle pidätetään rasiteoikeutena kulkuoikeus entistä tietä myöten valtionmaan kautta maantielle ja ulkopalstoilleen. Valtiolle pidätetään kulkuoikeus Sammaljärven rannalle tilan Kotipalstan kohdalle 10 metrin levyisenä alueella kulloinkin vallitsevasta vesirajasta lukien. Kaikkien tilan palstojen kohdalla pidätetään kartalle merkityt tiet ja polut yleiselle kululle vapaina.”

Tämä tila täyttää kaikki lain kriteerit hyvin, sillä Pohjois-Suomessa sai maata jakaa enintään 110 ha tilaa kohti. Metsähallitus vastusti maan jakamista sosiaalidemokraatteja edustavan virkamiehensä, metsäneuvos **Mauno Pekkanen** ja ylijohtaja **A. K. Cajanderin** suulla. Tuleva pääministeri Pekkala vaati, että myös kitumaat (kasvu 0.1 – 1.0 m³/v) otettaisiin huomioon torpparille luovutettavaa kasvullista metsämaata määritettäessä.

Tuleva kolminkertainen pääministeri ja tulevan sodan vain kokardin käsittävälle sotilaan varustukselle nimensä antanut edistyspuolueen A. K. Cajander oli tiukkana ja vaati, että ns. arvopuiden mitaksi oli asetettava 15 cm, mikä olisi huomattavasti korottanut tilan hintaa. Oikeistosta uskoteltiin, että puunhinta nousisi pilviin ja äkkirikastuneet torpparit alkaisivat viettää tuhlailevaa elämää ja hävittäisivät pilkkahinnalla saamansa metsät ja vähät välittäisivät uuden kasvun aikaansaamisesta. Maalaisliiton, itsekin torpparina ollut **Janne Koivuranta** piti tällaisia puheita halventavina ja vaati, ettei minkäänlaista rajaa asetettaisi ja koko tilus voitaisiin lahjoittaa kovia kokeneelle torpparille.

Lopullisessa lakitekstissä arvopuun alimitaksi

Torpasta tilaksi oikein ministerin varmennuksella

Monica ja Veijo poliisin kuultavana

Mummun saappaassa soi fox

Jokijärven kyläseuran näytelmäryhmä esitti kesällä 2017 **Sirkku Peltolan** käsikirjoittaman näytelmän Mummun saappaassa soi fox. Näytelmä oli Pölkky-teatterilla Jokijärven kyläseuran kuudes näytelmä. Nimestä päätellen kyseessä olisi voinut olla musiikinäytelmä, mutta ei soinut fox eikä edes valssi.

Näytelmän suhteen teimme rohkean valinnan. Viime vuosina olemme erikoistuneet musiikinäytelmiin kun taas Mummun saappaassa soi fox oli niin sanottu perinteinen näytelmä.

Kyseessä oli ajatuksia herättävä draama, joka komedian keinoin otti kantaa nykymaailmaan ja yhteiskunnan muutoksiin. Luotimme kuitenkin Sirkku Peltolaan käsikirjoittajana ja ohjaajana minulla oli vahva luotto näytelmässä mukana oleviin näyttelijöihin. Näytelmän elämäkäärästä jäi hyvät muistot ja yhteen hiileen puhaltamisen tunne huokuu Jokijärvellä.

Mummun saappaassa soi fox esitettiin Pölkky-teatterilla kesän aikana neljätoista kertaa ja katsojat löysivät sinne tuttuun tapaan. Palaut-

teen perusteella yleisö oli tyytyväinen näkemäänsä ja siihen, että näytelmässä käsiteltiin vakavia aiheita. Katsomossa elettiin tunteella, välillä naurettiin ja välillä taas kyynel vierähti poskelle.

Lausun suuret kiitokset kaikille Teille jotka kävitte näytelmämme katsomassa sekä Jokijärven kyläseuralle ja näytelmässä mukana oleville näyttelijöille. Toivomme teidät tervetulleeksi myös ensi kesänä Pölkky-teatterille.

Elsa Ruokangas
Ohjaaja

määriteltiin 18 cm 6 metrin korkeudelta. Tilalla olevien rakennuspuiden, siemenpuiden ja kotitarvepuiksi jätettyjen arvopuiden hinnaksi vahvistettiin puolet alimmasta käsikauppahinnasta. Yli kotitarpeen olevat arvopuut sen sijaan hinnoiteltaisiin käypään eli markkinahintaan ja niiden lunastaminen oli lunastajan eli torpparin päätettävissä.

Kuten odottaa sopii, niin metsähallitus valitti myös Sammalvaaran torpan hinnoittelusta: "... määräjän kuluessa on maanmittauskonttoriin jätetty muistutuskirjelmä, jossa metsähallitus on esittämällänsä syillä ehdottanut toimitusta siten muutettavaksi, että yli kotitarpeen olevat arvopuut hinnoitellaan uudelleen käyttämällä kanto hintana Kotipalstan puille Smk. 2:80 ja Metsäpalstan puille Smk. 2:15 j3:lta." Metsähallituksen vaatima hinnoittelu olisi enemmän kuin tuplannut tilan lunastushinnan.

Metsähallituksen valitus ei kuitenkaan mennyt läpi, sillä jo parin viikon päästä maaherra **E. Y. Pehkonen** on allekirjoittanut paperin, jossa "... katsonut oikeaksi määrätä, että kyseessä oleva tila, jolle valtionmaata on annettu edellä mainitut tilusmäärät, on maakirjaan ja maarekisteriin merkittävä viljelystilana valtionasutustilaksi nimellä Sammalvaara No 29 Taivalkosken kunnan Järvenkylän kylässä 1.000 talonluvulla ja 0.0258 manttaalilla perintöluontoa."

Maarekisteriin Sammalvaara on merkitty 24.2.1936. Omistaja halusi mahdollisimman pian kokonaan itsenäiseksi ja maksoi 37 vuoden maksuajalla annetun tilan kokonaan jo saman vuoden lokakuun 10. päivänä. Samalla hän vapautui pantista ja lain määräämistä puunmyyntirajoituksista ja tunsu itsensä vapaaksi ensimmäisen kerran lähes 70 vuotta kestäneen elämänsä aikana.

Tällaisia valtionmetsätorppia vapautui kaikkiaan noin 11 000 ja kruunun torppia 6000. Näistä tapahtumasarjoista alkoi Suomen cheytymisen ja auttoi kestämaan tulevat ankarat koettelemukset. Sillä nyt useammalla oli oma koti mitä puolustaa ja tehdä kaikkensa sen hyvinvoinnin eteen. Aika on osoittanut, että tuolloin tehdyt päätökset olivat enemmän kuin oikeita ja siitä suuret kiitokset päättäjillemme ja ennen kaikkea työn raskaan raatajille.

Tänä päivänä vastukset ovat erilaisia, mutta ihan niin kuin silloin ennenkin, on yhteiskunnassamme suurta eriarvoisuutta ja köyhyyttä. Sitä vastaan pitää meidän kaikkien taistella ja antaa oma panoksemme.

Vasta silloin olemme perintömme ansainneet.

Veikko Räisänen
jokijärveläinen
kirjailija

Kosto-Inkeen kyläseuran näytelmäryhmä esittää näytelmän

Rakkautsresepti

Esityspaikka: Inkeen koulu
Ensi-ilta: Pe 30.3.2018 klo 19:00

Muut esitykset:
Su 14.2.2018 klo 13:00
Ke 4.4.2018 klo 19:00
Pe 6.4.2018 klo 19:00
Ke 11.4.2018 klo 19:00
Pe 13.4.2018 klo 19:00
Su 15.4.2018 klo 13:00
Ke 18.4.2018 klo 19:00
Pe 20.4.2018 klo 19:00
Su 22.4.2018 klo 13:00
Pe 27.4.2018 klo 19:00
Su 29.4.2018 klo 13:00

Liput: 13€, alle 12 v 5€
Tiedustelut ja varaukset:
Puh. 041-7192565 / Tuula Tyni

Järjestää: Kosto-Inkeen kyläseura
Juliste Heidi Luukkanen

Käsikirjoitus
Tanja Puustinen-Kiljunen

Ohjaus
Elsa Ruokangas

Näytelmän oikeuksia valvoo
Suomen Näytelmäkirjailijat ja
Käsikirjoittajat

Erämaan rauhaa
HOSSAN JA KYLMÄLUOMAN
RETKEILYKESKUKSET

PALVELUT

- Leirintäalueet
- Mökkejä
- Erämökki Hukantupa Kylmäluomalla
- Ravintolat A-oikeuksin
- Kahvila – kioskit
- Kokoustilat
- Retkeily-, kalastus- ja metsästysmahdollisuudet (myös opastettuina)
- Hoidetut hiihtoladut
- Moottorikelkkaurat
- Veneiden ja kanoottien vuokraus
- Ohjelmopalvelut

Erästäjän elämykset tarjoaa:

HOSSA
KYLMA LUOMA

HOSSA Experience KL Oy

Jatkonsalmentie 6
89920 RUHTINANSALMI
Tel. +358 (0)50 384 4692
hossa@retkeilykeskus.fi

KYLMA LUOMA

Pajuluomantie 20
93540 TYRÖVAARA
Tel. +358 (0)40 500 3476
kylmaluoma@retkeilykeskus.fi
www.hossa-kylmaluoma.fi

www.hossa-kylmaluoma.fi

**VUOKRATTAVANA EDULLISESTI
PÖLKKY-teatteri, kanttiini ja
kylätalo**

Jokijärven Kyläseura

Puh. 040 823 2489, www.jokijarvi.com

Muotia Laatua Hyvää palvelua

AITOVAATE

Kirkkotie 1, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. (08) 842 620

Monitoimipalvelu

Elämänlanka Oy

HAUTAUS-, KUKKA- JA PITOPALVELUT
Talonpojantie 8 B 16, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 044 980 5903
NOUTOKAAPPI
palvelee joka päivä 7.00 – 22.00

Meidät löydät
myös Facebookista

**Urakointi, Suunnittelu
Antenni- ja satelliittilaitteet
Sähkötarvikkeiden myynti ja huolto
Teleurakointi**

JOKIJÄRVEN SÄHKÖ KY
HAARANIEMENTIE 3
93400 TAIVALKOSKI
☎ 0400 311 146 www.jokijarvensahko.com

KIRJANPITO- JA TILIPALVELUT

Pirjo Jylkäs

Kauppatie 19-21, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 707 3500
E-mail: pirjo.jylkas@pp.inet.fi

**KOILLISMAAN
KUNTONEVA**

FYSIOTERAPIA JA HIERONTA
Kauppatie 19-21, Taivalkoski
KUNTOSALI, käynti Urheilutieltä
Puh. 040 931 6167

Meidät löydät Facebookista: Kuntoneva, Taivalkoski

**Kyläkaupan monipuolisuus
on suuri etu sinulle!**

KYLÄKAUPPA

SORONEN

TYRÄVAARA

Palvelemme:
Ma-Pe 8.30-18.00
La 8.30-14.00
Puh. (08) 846 132
Tervetuloa!

KLE

Kemin Lämpöeristys Oy

Resinatie 1, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 0400 384 407 Aimo Pesälä
E-mail: aimo.pesala@kle.fi, www.kle.fi

Jokijärven kylätalo sai uuden ilmeen

Jokijärven kyläseura ry osti Jokijärven koulun kunnalta 26.2.2015. Talo oli ollut kyläseuran toimitilana jo vuodesta 1998, jolloin koulu loppui Jokijärvellä. Kyläseura halusi kuitenkin säilyttää tärkeän kulttuuriperinnön ja rohkeni tehdä ostopäätöksen, vaikka jo ostohetkellä tiedettiin, että ison kiinteistön ylläpito vaatisi kyläseuran väeltä jatkuvaa uurastusta. Rakennus on ainoa viisikymmentäluvun puukoulu, jossa ei ole ollut kosteus- tai homevaurioita. Ainoastaan rakennuksen ulkokuori alkoi olla rapistunut, joten kyläseura päätti ruveta tutkimaan, mitä mahdollisuuksia olisi saada rahoitusta remonttiin.

Syksyllä 2016 käynnistettiin remontin suunnittelu rakennusinsinööri, **Seppo Räisänen** kanssa. Seppo Räisänen toimi hankkeen aikana valvojana.

Tarjoukset pyydettiin viideltä yrittäjältä, joista yksi ei vastannut tarjouspyyntöön. Tarjoukset avattiin ja urakoitsijaksi valittiin alustavasti Esa Särkelä Ky. Kustannusarvion kanssa lähestyttiin Koillismaan Leaderin hankevastaavaa, **Marja Tuomivaaraa**, investointituen saamiseksi. Kun sieltä tuli myönteinen päätös, tehtiin **Esa Särkelän** kanssa urakkasopimus, kyläseuran puheenjohtaja **Mauri Karjalainen** muistele.

Esa Särkelän yritys on toiminut Taivalkoskella jo reilut kolmekymmentä vuotta.

Monenlaista näitten vuosien aikana on ehtinyt tehdä. On ollut mökkivuokrausta, safareja, jätehuoltoa ja rakennusurakoiteja. Vuoden 1997 jälkeen on keskitytty enemmän rakennuspuolelle, kertoo Esa Särkelä.

Yritys työllistää viisi henkilöä ja lisäksi yritys tarvitsee kausityöntekijöitä tilanteen mukaan. Kaikki työntekijät ovat tässä projektissa olleet taivalkoskelaisia. Myös alirakointsijat olivat taivalkoskelaisia. Kemin Lämpöeriste Oy teki pelti- ja rännityöt ja Jokijärven Sähkö Ky sähkötyöt.

Jokijärven kylätalon korjausrakka aloitettiin huhtikuun lumilla. Ulkokuori laudat purettiin pala palalta ja purettu alue suojattiin sitä mukaa.

Terve talohan tämä on. Lautojen alta ei paljastunut minkäänlaisia lahovikoja tai kosteusvaurioita, ei edes ikkunoiden alta. Katto vain oli notkahtanut ja se jouduttiin oikaisemaan. Samalla uusittiin pinnoite, eli pelti poistettiin ja tilalle laitettiin uusi huopakate.

Koulutalo rakennettiin aikoinaan vuonna 1928 rakennetun hirsikoulun viereen. Hirsikoulu purettiin vuonna 1974 ja sen osti varkautealainen opettaja. **Kalle Päätalo** harmitteli eläissään kauniin hirsikoulun hävittämistä. Punainen, pystylaudoitettu rakennus ei häntä miellyttänyt. Hän kuitenkin ehti tehdä lopputarkastuksen kouluun ollessaan rakennusmestarina Taivalkoskella.

Tällä kertaa päädyttiin vaakalaudoitukseen, joka oli taloudellisempi tehdä. Pystylaudoitusta korosti korkeutta. Vaakalaudoituksella rakennus ikään kuin piteni. Samalla välttyttiin turhalta kikkailulta, Mauri Karjalainen miettii vaakalaudoitusratkaisua.

Kevät ja kesä asettivat haasteita rakentajille. Kevättalvi on hyvää aikaa rakentamiselle, mutta kesää odotettiin ja odotettiin. Routa ei sulanut ja se hidasti töitä. Suojaukset veivät aikaa. Työmaalla pyöri

monenlaisia koneita. Enää ei rakenneta telineitä, vaan liikkuvat nostimet ovat käteviä ja turvallisia. Ne ovat aina oikeassa kohdassa ja oikealla korkeudella. Työturvallisuudesta huolehtiminen on iso asia.

– Remontin aikana ei ole tullut yllätyksiä. Asioista on pystytty sopimaan luo-

tettavien yhteistyökumppaneitten kanssa. Asiat selviävät puhumalla. Yhteistyötä on ollut mukava tehdä, kiteyttävät Esa Särkelä ja Mauri Karjalainen tuntemuksensa hankkeen onnistumisesta.

Salme Koskelo

Loppukatselmuksessa oikealta Seppo Räisänen, Esa Särkelä ja Mauri Karjalainen

Kuvat Jokijärven kyläseura

- Jokijärven koulu rakennettu 1950
- Koulutyö loppui 1998
- Koulu jäi samana vuonna perustetun Jokijärven kyläseuran käyttöön
- Kunta möi koulurakennuksen 2015 kyläseuralle
- Jokijärven Kyläseura ry sai investointitukea Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmasta 2014–2020 Koillismaan Leaderin kautta
- Korjaushankkeen suunnittelijana ja valvojana toimi rakennusinsinööri Seppo Räisänen
- Korjausrakointsijana toimi Esa Särkelä Ky

Tanssiyhtye Naseva 40 vuotta

Naseva sai alkutahtit jo ennen syntymistään yhtyeen nokkamiehen **Asko Räisänen** käydessä Kainistossa **Onnin** ja tämän pojan **Maunun** luona kylässä ja soittamassa haitaria. Onni oli musiikkimies ja oli sanoittanut ja säveltänyt Maunun kanssa yhdessä ”Valkoisten koivujen alla” -nimisen valssin ja saanut sen myös levytettyä. Onni kun tykkäsi haitarimusiikista yli kaiken, niin hän antoi poikien soittaa sielunsa kyllyydestä. Eikä oppi mennyt hukkaan, sillä

molemmilla oppipojilla on oma orkesteri, Maunolla tosin Ruotsissa.

Soittokipinä roihahti täyteen liekkiin, kun konemieheksi ryhtynyt Asko pystyi lopulta hankkimaan oman soittimen. Taitojaan hän hioi kansalaisopiston kursseilla **Ari Pukkilan** johdolla. Pukkilan menestyttyä äkillisesti opettajaksi tuli **Matti Waeneberg**. 70-luvun puolessavälissä Tyrävaaran soittajapojat anoivat lupaa harjoitella soittamista koululla. Jonkinmoisen kädenväännön ja ylempään

instanssiin valituksen jälkeen he saivat treenitilan Hutun koulun autiona oleesta asuntolasta.

Ensimmäisen keikan ahterasti taitojaan hioneet pojat saivat Hossan lomakylästä. Kesäkuun 10. päivä 1977 Naseva-nimen saanut orkesteri soitti tuolloin kokoonpanossa Asko Räisänen haitari, **Osmo Räisänen** kitara ja laulu, **Kari Kaleton** basso ja **Timo Huttu** rummut ja laulu. Ja Hossassa tykkäsivät, koska jo parin kuukauden päästä he esiintyivät siellä

uudestaan. Myös lähitiemien tanssipaiikat tulivat orkesterille tutuiksi.

Naseva on tehnyt myös säästyskeikkoja ja ensimmäinen niistä oli **Taisto Ahlgrenin** säästys Suomalinnassa. Poikia jännitti kovasti, mutta kun Taisto kysyi rennosti Askolta, että jos osaat soittaa ”Pettäjän tie” -kappaleen, niin hyvin menee. Ja kun pojat sen osasivat, niin homma sujui kuin tanssi.

80-luvulle tultaessa kokoonpano muuttui useasti paikkakunnalta poismuut-

tojen takia, mutta Asko oli ja pysyi, sillä hänen kauri- ja puunajotyömaansa olivat yleensä lähitiemoilla. Vuosikymmenhän oli yhteiskunnassamme kaikin puolin nousun aikaa, ja niin se oli myös Nasevalle. Yhtye teki vuodessa jo noin 150 keikkaa, joista ravintoloissa parhaimmillaan 3–4 kertaa viikossa.

Mutta kuten hyvin tiedämme, niin se mikä menee ylös, niin se myös tulee jossain vaiheessa alas. Ja niinhän se meille suomalaisille kävi uuden vuosikymmenen taitteessa. Myös musiikissa tapahtui suuri muutos, kun konemusiikki tunki vahvasti esiin ja elivät basistit ja rummut katosivat yhtyeistä soittajien hauutuumaalle koneen tieltä. Myös tanssikeikat vähenivät, kun pienet lavat lopetettiin ja suuremmille ei ns. rivibändeillä ollut mitään asiaa.

Naseva säilyi kuitenkin lähinnä Askon voimin hengissä, eivätkä keikkamäärät notkahtaneet kovinkaan paljoa, mutta vuosikymmenen lopulla hän piti sitä muutaman vuoden ”telakalla”, kun hän toimi hanuristina Ceres-yhtyeessä.

Kuten hyvin tiedetään, niin Ceres tarkoittaa 1000 kilometrin läpimitan omaavaa kääpiöplaneettaa, tai roomalaisen mytologian kasvillisuuden jumalatar-ta. Ceres-aika ei kuitenkaan ollut Askolle mitään kääpiöaikaa, vaan yhtye soitti ja teki hyvää tanssimusiikkia. Välillä, tarpeiden mukaan, Asko kokosi myös Naseva-yhtyeensä ja teki keikkoja myös tällä kokoonpanolla. Uuden vuosituhannen puolella Ceres kuitenkin lopetti toimintansa ja Nasevan toiminta tämän myötä vahvistui.

Nykyään yhtye tekee keikkaa keskimäärin 1–2 kuukaudessa, kesällä vähän tiheämmin. Tahti tuntuu Askon mielestä juuri sopivalta, sillä vakitöistä eläköitynyt musiikkimies haluaa keskittyä enemmän uuden musiikin tekemiseen. Siitä osoituksena on juuri äsken ilmestynyt puolipitkäsoitto-cd, jonka kuudesta kappaleesta neljä on kokonaan Askon käsialaa ja myös kaikkien kappaleiden sovitut. Cd:n ensimmäinen kappale on menestynyt jo hyvin, sillä se on ollut jo noin 10 viikkoa ”Suomi tanssii” -nettihittilistan 15 parhaan joukossa.

Kaikkiaan Naseva on tehnyt 2 LP-levyä ja 3 singleä, joista yhdessä on **Toivo Kärjen** sävellyks ”Ykköstyttö”, sekä **Veikko Räisänen** kanssa yhdessä aikaansaatu ”Helin ja Joelin rakkausvalssi.” Tämän lisäksi Asko on tehnyt Ceres-yhtyeen kanssa yhden LP:n.

Ensi kesänähän meillä kaikilla on mahdollisuus nähdä osaa Nasevan miehistä Jokijärven Kyläseuran Olavi Virta -musikaalin orkesterina. Mukana ovat virtuosoisimmat soittajaveljekset **Pekka ja Tuomo Naumanen** sekä **Matti Waeneberg** ja tietysti myös **Asko Räisänen**.

Keikoilla Naseva aikoo käydä niin kauan kuin puhelin soi ja pyydetään soittamaan. Ja niitä puhelinsoittoja me kaikki hyvän, ja ennen kaikkea tanssittavan musiikin ystävät toivomme. Ja samalla kun kiitämme menneistä vuosista, niin toivomme samalla Naseva-yhtyeelle vielä paljon soittorikkaita vuosia!

Veikko Räisänen
Päätöittäjä,
jokijärveläinen kirjailija

Asko ja työkalu

Metsänomistaja!

Ota yhteyttä ja tee hyvä puukauppa

Region	Contact
Samoa	Sami Oinas 040 775 3049
Kainuu	Jussi Timonen-Nissi 040 510 4847
Lapland	Vilho-Petteri Koivisto 040 167 8961
Oulu	Jukka Heikkinen 040 653 1599
North Savo	Jaakko Heikkinen 044 413 3140
Central Savo	Markus Viitala 0400 178 677
South Savo	Aki Huttu 040 678 7064
North Karelia	Esa Polojärvi 040 670 9003
South Karelia	Jari Juntunen 040 515 9779
North Ostrobothnia	Jari Nykänen 040 653 0122

Pölkky Metsä Oy
Kemijärventie 73, 93600 KUUSAMO
Puh. 040 833 9831
office@polkky.fi tai etunimi.sukunimi@polkky.fi
www.polkky.fi

PÖLKKY
METSÄ

KONEHUOLLOT JA -REMONTIT

moottorisahat, ruohonleikkurit, moottorikelkat, mönkijät, autot, ajoneuvolämmittimet, maatalous- ja raskaskoneet

Valtuutettu
MURRAY
-HUOLTO**T:mi JARI KAARRE**Posiontie 101, Lomavaara, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 5415 702

- TALONMIESTEHTÄVÄT
- LUMITYÖT – MYÖS KATOLLA – KÄSIN TAI KONEELLA
- RUOHONLEIKKUUT
- IKKUNANPESUT
- LATTIOIDEN VAHAUKSET
- TEKSTIILIKALUSTEIDEN, JOUSTINPATJOJEN PESUT

PYYKKÖSEN
KIINTEISTÖHUOLTO JA SIIVOUSPALVELULohitie 8
93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 5859 704
0400 229 540
0500 388 698190 vuotta työtä maaseudun hyväksi
Onnistumme yhdessä ProAgria Oulu
Oulun Maa- ja kotitalousnaiset
Oulun Kalatalouskeskusproagriaoulu.fi
oulu.maajakotitalousnaiset.fi**SÄHKÖTYÖT****OUSÄHKÖ OY**

Kauppatie 21, 93400 TAIVALKOSKI

☎ 0400 261 927

- Elintarvikkeet
- Polttoaineet
- OnLine-veikkaus
- Posti
- Kotiinkuljetus

AVOINNA: Ma-pe 9.00–18.00
La 9.00–14.00
Su 12.00–14.00

Metsäbaari LA klo 22–02

Metsäkyläntie 317 A, 93590 VANHALA Puh. (08) 845 106, 0400 244 184

Tule Metsäbaarin karaokeiltaan laulamaan ja viihtymään lauantai-iltaisin!

VIDEOTYKKI, ei pääsymaksua

METSÄKYLÄN KYLÄKAUPPA Uusia hittejä, mm.
Kahvimaito, Tequila,
Muutkin mokaa,
Unohtumaton Elmeri,
Illan kaunein tyttö

Riitun Puoti

KULJETUKSET JA MAANRAKENNUSPALVELUT TAIVALKOSKELLA

- hiekat
- sorat
- murskeet
- pihasepelit
- ruokamullat
- kasettikuljetukset
- pyöräkuormaajapalvelut
- kaivinkonepalvelut
- tela- ja pyörälustaiset

MAANRAKENNUS

Vääräniemi Oy

Markku Vääräniemi • Puh. 0400 169 406

RAHTIKULJETUKSIA KOILLISMAALLA**MEP**
KULJETUSPuh. 0400 219 435 Jaakko Partanen
jaakko.partanen@mepkuljetus.fi**- RAUDANLUJA MONIOSAAJA -**Tarkkuutta vaativaa koneistusta
Teräsrakenteita moneen tarkoitukseen**LASSEN-METALLI**

Puh. 040 560 7989 www.lassen-metalli.fi

Erkki Moilanen

– Isokummun teräsvaari

Erkki syntyi 2.2.1925 Kustaa Moilasan ja Lyydian (os. Seppänen) vanhimpana lapsena Isokummun Paavolan pikkuruisen taloon. Paikka tunnetaan nykyisin paremmin nimellä ”Vanha-Moilanen.” Nykyisin hänen synnyinkotinsa, myyntihetkellä tallina toiminut hirsirakennus on kesämökkinä Jokijärven Juurikka-saarella.

Ja heti, kun poika alkoi kynnelle kyetä, niin piti ruveta oppimaan elämisen tavoille. ”Isä-Kustaa ja isoisa Samuel opettivat kaikkea mahdollista: sahan terotusta, puihen kaatoa, karsimista, hevosenhoitoa ja puunajoa ja kaikenlaista nikkarointia”, Erkki kertoo. ”Eikä työntekotaitoja opetettu tyhjän tähän, vaan sitä piti ruveta heti kokeilemaan, että sujuuko. Ja jos ei sujunu, niin kerrattiin. Ja mielelläni minä kyllä kaikkia kotihommia kyllä teinkin.”

”Koulua minä kävin viisi luokkaa kirkonkylällä. Koulurakennus oli nykyisen alakoulun paikalla”, Erkki muistaa reilun 80-vuoden takaa. ”Ensimmäiset neljä vuotta asuin asuntolassa. Ensin kaksi vuotta Kyhälän talossa ja sitten Janne Korennon talossa. Viimeisen vuojen kävelin ja hiihtelin kottoa pitäen.” Syyinkin Erkki muistaa tarkoin. ”Asuntolaan kannettiin vesi vuoropäivin, ite kuhi vuorollaan. Ja sitte ei joku hoitanut osuuttaan ja asuntolanhoitaja syytti vesipulasta minua. Ja vaikka kuinka sanon, että syy ei oo minun, niin se ei menny perille. Sillon minä kokoin kamppeeni ja hiihtelin illankuhjassa Moilaseen ja asuntolaelämä jäi siihen.”

”Ensimmäinen pitävämpi työhomma mulla oli Polar-yhtiön leivissä, kun rakennettiin tuohon Kumpuun saksalaisille kenttärata-aseman rakennuksia”, hän muistelee. ”Siitä minut kututtiin sitten armeijaan –43 syksyllä ja palvelukseen piti mennä Nurmekseen asti.” Siellä noheva poika joutui alokasajan jälkeen aliupseerikouluun. ”Siitä sotakoulusta tuli mulle semmonen kärsimysnäytelmä, että sen muistaa vielä”, Erkki huokaisee. ”Siellä kun oli kouluttajana simputtava, viheliäinen väepeli ja minä olin vain langanlaiha, keskenkasvunen poikanen. Ja se väepeli kiusasi, tai suoraan sanottuna räikkäsi, minua niin paljon, että mulla murtui selekä pahasti ja sen seurauksena kuntoisuusluok-

kani tipahti B2:een. Siitä reissusta jäi ikunen, toisinaan meleko kivulias muistato loppuikäseni.”

Vaikka kuntoisuusluokka olikin alentunut, niin palvelus jatkui lähetin tehtävissä rauhantuloon, eli syyskuuhun 1944 asti. Viikon lomalla hän kävi saman vuoden heinäkuussa. Matkareitti kulki junalla Kontiomäkeen ja siitä armeijan kyydillä Hyrynsalmelle. Sieltä hän pääsi kenttäradalla liikennöivän saksalaisten junan kyytiin. ”Saan kilometrin matkaan kului 6 tuntia. Osittain siksi, kun oli hilla-aika, niin juna pysähty hyvän marikon kohalla ja syötiin maha täyteen ja sitten taas jatkettiin matkaa.”

Paluu lomalta tapahtui samaisessa junassa. ”Junassa ei ollu minun lisäksi muita kuin kaksi äkeänäköstä saksalaista, koppalakkista sotakihoa. Ne puhuvat keskenään meleko äreäntuntosesti ja istuvat välillä pitkiä aikoja hiljaa. Mulle ne ei puhuneet koko matkalla sanaakaan.” Hyrynsalmella Erkki huomasi, että saksalaiset olivat evakuoitipuuhiissa: kaikkea kalustoa lastattiin vaunuihin ja lisää tuli teitä pitkin koko ajan jo ennestään täpötäydelle ratapihalle. ”Palveluspaikkaan tuli kaverille illalla puhelu Taivalkoskelta, jossa kerrottiin, että pitää jättää evakuoitiin kiireellä”, Erkki muistelee.

Rauhan tultua Erkki ja muutkin ikäisensä pojat

uskoivat, että asevelvollisuus olisi ollut ohi. ”Käskynjoalla herrat sano että, että te mihinkään siviiliin lähe. Teijjät kuljetetaan junalla Helsinkiin ja siellä Kaartinpataljoonaan. Ja te alatte suorittaa 350 vrk varusmiespalvelusta. Se ei justiin sillon tuntunu oikein mukavalta”, Erkki puuskahtaa.

Eikä sekään, kun ensimmäiseksi taas joku kiukkuinen sotaherra aikoi ruveta pitämään heille kunniantekoharjoituksia. ”Osa poijista oli ollu jo rintamalla ja haavottuneekin, niin ne oli sen verran ärsyjä, että rupesivat noitumaan ja viittasivat kintaalla koko harjoitukselle.” Sen kummemmin äksyä herraa ei enää näkynyt ja kohtelu muuttui inhimillisemmäksi. ”Muutaman viikon päästä kysyvät sitten kaita vapaaehtoista ja minä ilimottausin. Loppuaijan, heinäkuulle –45 palvelin armeijan halkotarhanhoitajana. Ja kun siviili koitti ja vaikka selkää kolotti, niin silti oli riemullista tulla Isookumpuun ja kotiin.”

Sodan jälkeen Erkki jälleenrakensi Suomea muiden mukana. Kaikki tarjolla ollut työ kelpasi: sekatyöt, talonrakennus, metsätyöt, hevostyöt. ”Mennin kerran Osuuskauppaan, niin johtaja Tirkkonen tarjosi mulle Metsähallituksen savotoihin ’hartsuherran’ tointa”, Erkki kertoo työurastaan. ”Siinä mulla kului sitten 6 vuotta

• **Matkahuollon pakettipalvelut**
 • **On-Line Veikkaus**
 • **Tenon luonnon kylmäsavuporo**

MATKAHUOLTO

• **KAHVIO**
 • **MYYMÄLÄ**

AVOINNA
 Ark. 6.00–21.00
 La 8.00–21.00
 Su 9.00–21.00

TB-JAKELU KOILLISTIE KY
 KUUSAMONTIE 10, 93400 TAIVALKOSKI
 Puh. 08 841 595, E-mail: taivalkoski@huoltoasemat.teboil.fi

AUTOJEN HUOLLOT JA KORJAUKSET

AUTOHUOLTO J. KIVELÄ OY

Työn vastaanotto
040 172 7900

Kiskotie 2, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 040 1727 900, autojuki@gmail.com

Erkki nuoruuden kukoistuksessaan

yhtä soittoa. Kulukemi- seen ostin Taivalkosken ensimmäisen mopetin. Sen merkki oli Simpson ja se helepotti kovasti niin työmatkojen kuin muutahi kulukemistä.”

Vaimo **Inkeri** löytyi Harjalan erämaatalosta ja heidät vihittiin 22.10.1950. Ensimmäinen lapsi, kaikkiaan kolmesta, syntyi 1951. Erkki oli silloin Harjajärven kämpällä töissä ja kävi sieltä pitäen hiihtämällä useasti katsomassa Inkerin vointia Isokummun Mutkalassa, jossa nuoripari silloin asusteli. Inkerin aika lähenee ja Erkki oli taas tulossa Mutkalaan. Läheisessä notkosssa on ”Kummun hetteeksi” sanottu vesipaikka. Ja siinä häntä vastaan tuli naapurin mies, **Nissisen Tuomas**, jolla oli iloisia uutisia. ”Sulle on syntynyt komia poika! Onneksi olokoon!” Siinä samassa onnentunne humautti nuoren isän lävitse. ”Mulla oli ollu kova hammaskippeä jo suunnilleen viikon. Vain heti, kun kuulin uutisen, niin kipu katosi samassa. Niin oli kova voima sillä syntymäuutisella.”

Nuoripari teki oman talon nykyiselle paikalle ostamalla seurakunnalta Poikalan talon pappilan läheltä. ”Kanttori **Robert ”Roope” Makkonen** oli silloin seurakunnan talouspomona. Kun olin ostanu talon, niin kysyn Roopelta, että myö tontti kans. Vain ei se Roope myöny. Siinä talossa oli asunu ennen **Lassi Päätalo, Aukusti ”Ukkeli” Päätalon** velimies.”

Uudella vuosikymmenellä Erkki sai pitävämmän työmaan Metsähallituksesta aputyönjohtajan tehtävistä. 70-luvun loppupuolella vanha selkävaiava äityi pahaksi. ”Rohvessoori sano Oulussa, että ei hän kylä uskalla leikata, millin jos menee vikaan, niin et enää kävele koskaan. Mee vain kottiin ja outtele, niin hän kirjottaa sulle eläkepaperit. Ja niin se teki. Alakuun meinasi hävettää, kun kävin kirkkaalla päivällä kirkolla kauppareissulla. Vain siitä ne eläkepäivät rupesi kulumaan.”

Inkerin poismeno helmikuussa 2016 toi surua ja autiutta kauniiksi raveerat-

tuun Erkkolan taloon. Iloa teräsvaarin eloon tuovat kuitenkin lapset ja yhdeksän lastenlasta. Terveystien on ikään nähden hyvä. ”Terveyskeskuksessa oon käynyt ikänäni kahesti ja Oulussa muutaman kerran. Viimmeksi, kun totesivat, että valtimo on 95 rosenttisesti tukossa. Tekivät silloin pallolaajennuksen ja siitä tuli hyvä. Vaikka en ens alakuun meinannu lähteä lääkäriin, vaikka rintaa puristeli niin vietävästi. Lopulta emäntä pakotti.”

Erkki Moilasen ”humeetti” pelaa kuin nuorella miehellä. Vuosiluvut ja henkilöiden nimet napsahtelevat melkein kuin apteekin hyllyltä. Erkki osallistuu veteraanitoimintaan, lenkkeilee, lueskelee ja seuraa tarkasti maailmanmenoa. ”Minä oon saanu elää hyvän ja pitkän elämän. Sitä samaa minä toivoisin kaikille. Tämä Suomi kun on maailman paras paikka asua. Kunhan vain muistata pittää sen semmosena!”

Veikko Räisänen
 jokijärveläinen kirjailija

• **1 + 8 TILATAKSI**
 • **RYHMÄKULJETUKSET**
 • **INVAHISSIVARUSTUS**

JOKIJÄRVEN TAKSIPALVELU

Sirkka Lohilahti, Simosentie 27
 Puh. 0400 281 589

Tarjoamme lahjakorttimatkoja syntymäpäivä-ym. muistamisiin Kohteet esim.
 • Kylmäluoma
 • Suurpetokeskus
 • Julma Ölkky
 • Ohjelmapalvelukohteet, kuten koirasafarit, porotilat, ym. palveluyritykset

MONITOIMILAITTEET • TIETOKONEET • KASSAKONEET TOIMISTOTARVIKKEET • KALUSTEET • HUOLTO

Meiltä kaikki Telian palvelut ja tuotteet: puhelinliittymät, kiinteät ja liikkuvat laajakaistaliittymät sekä kaapeli tv-liittymät.

KAIRAN KXP X-PARTNER OY

Jatatie 2, 93600 KUUSAMO
 Puh. (08) 851 2571, myynti@kxp.fi
 Palvelemme ma-pe klo 8.00–17.00

MONIPUOLISET KULJETUSPALVELUT TAIVALKOSKELLA

Lavetti-, erikois- ja vaihtolavakuljetukset, nosturityöt, nostokorityöt ja haketuspalvelut

Kuljetus Lohilahti Oy
 Puh. 040 5318 967

HUOLTO JA KORJAUSTYÖT NYKYAIKAISILLA KORJAUSLAITTEILLA
 VAKUUTUSYHTIÖIDEN HYVÄKSYMÄ AUTOKOLARIKORJAAMO

MAALAUSTYÖT AMMATTITÄIDOLLA
 NYKYAIKAINEN AUTOKORJAAMO

Huoltaa se!

AUTOFIT

Koillismaan Autopalvelu

Haaraniementie 1, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 040 632 9641, Jari Huttu 0400 917 425
 jari@koillismaanautopalvelu.fi, www.koillismaanautopalvelu.fi

komerco

TIETOIMISTO TAIVALKOSKI - POSIO

Kauppatie 13, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 020 7780 450
 toimisto@komerco.fi | www.komerco.fi

Salme Koskelo KIRJAT

KOSKETUS RAKASTETTU KOSKI PALAA

saatavana minulta ja Jalavan kaupasta
 salme.koskelo@gmail.com
 http://kirjoitansinulle.123kotisivu.fi
 Puh. +358 50 572 1881

UUSI RUNO-KIRJA ilmestyy äitienpäiväksi

RASKAAN TEOLLISUUDEN SUUNNITTELU- JA KUNNOSSAPITOPALVELUT

Suunnittelu Koneistus Levytyöt Huolto / kunnossapito Teräkset

LAITESUUNNITTELU SAVELIUS OY

Resinatie 3, 93400 TAIVALKOSKI
 Hannu Savelius 0400 151 304
 laitesuunnittelu.savelius@co.inet.fi

**Taivalkosken
Leipomo Ky**
Lähde-
veteen
leivottu
Varrasleipä
(08) 841 049
Veikko Lesonen
040 530 9213

**Urheiluhieroja
Ritu**
Ritva Räisänen
Puh. 050 5427 889

**Tarvitsetko rakentamiseen
liittyvissä asioissa apua?
Ota yhteyttä niin toteutamme toiveesi!**

Käytössämme
myös
nosturiauto ja
kaivinkone

ESA SÄRKELÄ KY

Posiontie 39, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 581 0386, 040 580 8068
esa@esasarkela.fi
Lisäinfoa: www.esasarkelaky.fi

- RAKENNUSPELTITYÖT
- LISTAT
- PIIPUNPELLIT
- KATTOTURVA-TUOTTEET

**Pihla
IKKUNAT
JA OVET**
myynti, asennus
ja rahoitus

Rak. Palv.
E. Pulkkanen Ky
Puh. 0400 383 168
e.mpuukkanen@gmail.com

Martti Räisänen

– hiihtäjä ja sotilas

Jokijärven Väliperä, Savilampi, Myllylampi sekä Myllyjoja rajaavat pienehköön vaaraisemman, joka on kaikille suomalaisille ainakin nimensä alkuosan perusteelle hyvin tuttu. Iki-aikainen asuintienoo laskee korkeimmasta kohdastaan etelälounaan paisterinteeksi ja on tällä puolen Jokijärveä viljelykseen kaikkein hedelmällisintä maata. Ja tämän maan, vanhojen jokijärveläisten ”Pääkuivaksi” mainitseman paikan lähes korkeimmalla paikalla sijaitsee Pääatalo.

Tähän taloon **Martti** syntyi 13.10.1946 **Edvard ”Eetu” Räisänen** ja **Jenni Sofia Pääatalon** viidentenä lapsena. Isänisä oli ollut läheisen Hautalan talon **Johan Aukusti Räisänen** ja äidinisä Amerikan reissunkin tehnyt **Jani Pääatalo**.

Martin ensimmäiset elinvuodet kuluivat niin kuin ne jokijärveläisillä pikkupojilla siihen aikaan kuuluivat: alku tietysti äidin helmoissa, sitten koulussa, jonne matkat taittuivat talvella hiihtäen ja kesällä veneellä tai ympäriperän pyörällä tai jalkaisin kiertäen. Minkäänlaisista koulukyydeistä ei edes uneksittu, vaan pidettiin itsestään selvänä, että kun lapsi saa liikettä, niin jälkikasvu tottuu heti alusta pitäen oikean elämän tavoille.

Jokijärveläisittäin isossa talossa pidettiin myös kunniaa sanontaa, että ”ei se Luoja laiskoja elätä.” Ja kun töitä oli ”ihan ehotellen” kaikille, niin myös Martti sai tehdä osansa. ”Hetimitä kun vain kynnelle kykenin, niin piti olla heinäpellolla”, Martti kertoo. ”Olin jopa muutaman keran isän mukana Kalajokivarressa luonnonniityllä haravoimassa olemattomia

suoheinänkulumuja ja pyöräyttelin haravalla lalloja. Sitten kun pikkusen kasvoin, niin keväällä oli metsänistutukset ja kylvyöt. Syyskesällä kaivettiin ojia ja tehtiin metsätöitä ja kun lumi tuli, niin hevosella ajettiin pöllä ja tukkeja savotoilla ja joutoaikoina muurahaispesiä tunkioon. Tunkion vieressä oli pystyssä tukeva pölkky ja vieressä kuusenhavukasa, josta napsin kirveellä höystettä karjanlannan sekaan.”

Töiden lomassa, illan jo hämärtyessä, hiihtoon kipinän saanut nuorukainen kiersi omaa hiihtolatuuaan tuimalla tahdilla: ”Pidin tarkoituksella kovaa vauhtia, kun määräharjoitteluun ei ollut aikaa”, muistelee Martti. ”Kesällä oli se sama peli. Töitä piti tehdä, mutta urheilukin kiinnostoi. Kävelyvauhtia en pitänyt kuin verrytellessä. Ohjelmaa vaihtelin pikkuisen, mutta päätavoitteena oli vauhtikestävyuden lisääminen. Vanhalla Päävaaran kärryillä juoksin itseäni koko ajan ahtaalla pitäen pari kilometriä pois päin ja sitten sama takaisin. Tein välissä pienen verryttelyn ja juoksin saman vielä vähintään kahdesti tai kolmesti ja neljänä päivänä viikossa. Kun peruskunto tuli työnteolla, niin pitkillä vedoilla säilyi irtonaisuus ja kunto nousi ihan kohtuulliseksi.”

Kirkonkylällä pidentyissä kilpailuissa Martti menestyi hyvin ja mieli teki kovasti Rukalla 1964 pidettyjen kisojen 17–18-vuotiaiden kypille. Seura ei kuitenkaan katsonut hänen tasonsa riittävän eikä halunnut ilmoittaa, vielä vähemmän kuskata häntä Rukalle. Päätäväinen poika ilmoittautui kisoihin kuitenkin itse ja teki

matkan linja-autolla omin kustannuksin. Menestys oli voiteluongelmista, ja ehkä vielä myös kunnosta johtuen vain kohtalainen, mutta reissu kannatti tehdä ja innostus vain kasvoi.

Kotikansallisista samana keväänä irtosi kuitenkin voitto ja se lämmitti kovasti. ”Nuorten sarjojen kisat sujuivat jatkossakin ihan kohtuullisesti ja palkintopallipaikkoja tuli useita” Martti muistelee. ”Mutta se matkustaminen. Se oli melkein pä taidetta: jos oli meno Tyrnävän kansallisiin, niin piti lähteä jo perjantaina puoliltapäivän liikkeelle. Päiväautossa pääsin kylälle ja siitä jatkoin linja-autolla Ouluun ja sieltä saman iltana kisapaikalle samoin linjurissa. Yöpaikka oli pitänyt varata jo hyvissä ajoin, joko järjestäjien paikka jostain koululta tai sitten matkustajakodista. Kun siirryin yleiseen sarjaan ja lauantaina hiihdettiin 15 km ja sunnuntaina 30 km, niin yleensä oli kotona vasta maanantaina. Mutta ei se mitään, silloin elettiin sitä aikaa.”

Elämä jatkui samanmoisena, eli nuorenmiehen elämän täyttivät työnteko ja urheileminen, kunnes koitti sotaväkeen lähdön aika. Jo kutsunnoissa oli silloinen nimismies **Martti Moisala** sanonut heti, että ”tämä mies Rajavartiostoon.”

Ja kesäkuun 15. päivä 1966 Martti astui suorittamaan varusmiespalvelustaan Kainuun Rajavartiostoon Suomussalmelle. Tämä siksi, että vuotta aiemmin oli Kajaanissa sijannut kasarmi tuhopolttu ja varusmiehet joutuneet evakkoon. Tuolloin oli myös kaikkien taivalkoskisten tietämä **Lauri**

Jakkila ollut palavassa kasarmissa ja joutunut pakenemaan ikkunasta mäkihyppääjälle sopivalla tavalla eli hyppäämällä.

Armeijan hyvin sisäistänyt Martti komennettiin alokasajan jälkeen Imatran Immolaan aliupseerikouluun ja sieltä takaisin palattua aika ei kulunut ryhmänjohtajana, vaan olympia-ampumahiihtäjä **Esko Marttisen** vetämässä hiihtoryhmässä. Kevään sotilaspartiohiihdossa ryhmä ampui ja hiihti toiseksi.

Tuolloinkin elettiin rahasta tiukkaa aikaa ja myös armeija säästi lyhentämällä palvelusaikojen yhdellä kuukaudella. Näin Martti vapautui toukokuun sijasta jo huhtikuussa. Mutta loma ei jäänyt pitkäksi: hän aloitti jo 1.5.1967 rajavartijana Kuusamon Kuntijärven vartiolla.

Syyskuussa oli edessä kolmen kuukauden Rajakoulu Immolassa ja kun hän oli kurssin priimus, niin koulun johtaja everstituutnantti **Eero Naapuri** pyysi Marttia jäämään juuri käymäänsä kouluun töihin. Nuori sotilaan alku pyysi kuukauden mieltimisajan ja palasi Kuntijärvelle, mutta kyselyään ylenemismahdollisuuksista, hänelle sanottiin, että samat kuin muillakin eli rajavartijalla heikkoht.

Oltuaan vain kuukauden Kuntijärven vartiolla Martti siirtyi Immolaan, jossa hän sai heti kersantin natsat ja toimi Rajakoululla kouluttajana noin vuoden. Sitten hän siirtyi 1.9.1969 Lappeenrantaan, jossa aloitti Päälystöpistön kurssin, josta valmistui kanta-aliupseeriksi 15.12.1970.

Tämän jälkeen alkoi sitten varsinainen kouluttajan

**Puunkorjuupalvelut • Voimalinjarakennus
Lavettikuljetukset • Kaivin- ja telakoneet
HEAVY RAKENNE OY**

Metsäkyläntie 39 C
93400 TAIVALKOSKI

heavyrakenneoy@luukku.com

Puh. 040 585 4935 Kari
040 735 9247 Antti

työ. Immolahan on paikka, jossa koulutetaan kaikki Rajavartioston reservin aliupseerit ja rajavartijat. Maastoreissuja runsaasti sisältävä ammatti oli raskas, mutta antoi myös tyydytystä. Vartiopäällikkökurssin, rajavartiomes-tarikurssin ja luutnantti-kurssin jälkeen Martti jäi eläkkeelle täysin palvelleena 31.11.1993 kapteenin arvomerkit kauluksessaan.

Hiihtoura jatkui, mutta tosikovaa harjoittelua rajoitti tietyksi vaativa ammatti ja isänperintönä saatu oikutteleva vatsa. Kaudelle 1973–1974 Martti päätti kuitenkin satsata pikkuisen enemmän ja tulosta tuli oikein mukavasti: sekä 15 kilometrin, että 30 km Kymenlaakson piirinmestaruudet maajoukkuehiihtäjän nenän edestä. Varmemmaksi vakuudeksi hän uusi 30 km mestaruuden vuotta myöhemmin. Mutta siinä se sitten oli Päätalon Martin hiihtoura.

Kuntoilua yhäkin hyvässä kunnossa oleva mies harrastaa kuitenkin edelleen. Kesäaika kuluu Saimaan rannalla olevalla mökillä kalastellen ja nauttien kiireettömästä elämästä lapsenlapsien elämää ja varttumista seuraten. Syksyllä on sitten hirvenmetsästyksen vuoro Immolan Erämiehissä, joita Martti on johtanut jo 35 vuotta. Olohuoneen komean pal-

Martti ja kourallinen mitaleja

kintokaapin mitaleissa ja pokaaleissakin silmä viivähtää vielä toisinaan.

Ne tuovat mieleen unoh-tumattomia muistoja hiihtäjän laduilta, joilla menestys olisi toisenlaisissa oloissa ollut kenties parempi. Muutaman kerran vuodessa Päävaaralla vieraileva Martti on kuitenkin tyytyväinen siihen, mitä on

saavuttanut. ”Vaikka minusta ei maailmanmestaria tullutkaan, niin urheilu on antanut hyvän fysiikan ja sen voimalla olen jaksanut töitä tehdä. Ajattelen myös niin, että kansakoulupohjalta lähteneenä olen pärjännyt hyvin, mutta helpompaa olisi ollut, jos olisi aikoinaan tullut opiskeltua enemmän. Elämänkoulu-

han kun kestää koko elämän, mutta kyllä se nuorena pitää tässäkin asiassa vitso väentää.”

Siihen ei taida olla enää mitään lisättävää.

Veikko Räisänen
jokijärveläinen
kirjailija

TAKSI 1+8
henkilöä

Risto Keränen
Hietalantie 4 B
93540 TYRÖVAARA
piston.taksi@gmail.com
0400 389 344

**PIENKONE-
MYynti**

**Ahman
Kone Ky**

TAIVALKOSKI
Puh. (08) 841 740
0400 261 585

**TOININ HAUTAUS-
JA KUKKAPALVELU**

Kirkkotie 1, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 0400 283 065, 040 841 8521
toininkukka@luukku.com

**Taivalkosken
TAKSI**

(08) 841 153

Saijan Lomakartano, Päätalon maisemissa

Majoit hirsihuoneistossa, -mökissä tai lasikattoisessa revontulikodassa kauniin Jokijärven rannalla.

Ruokailet peräpohjalaisen maalaiskartanomme pirtissä tai viihtyisässä salissa, joihin mahtuu kerrallaan n.100 hlöä. Kokkimme valmistavat herkullista lähiruokaa paikallisista raaka-aineista.

Osallistut luontoaktiviteetteihin, joko opastettuna tai omatoimisesti. Kesällä voit meloa, kalastaa, pyöräillä ja vaeltaa. Talvella järjestämme husky- ja moottorikelkkasafareja sekä opastettuja fatbike-, hiihto- ja lumikenkäretkiä.

Tilauksesta. Ympäri vuoden.

WILD FOOD
TAIVALKOSKI

Saija Oy • Saijantie 8 • 93400 Taivalkoski

+358 (0) 8 847 511 • info@saija.fi • www.saija.fi

www.facebook.com/saijanlomakartano • Instagram @saijalodge • www.flickr.com/photos/SaijaLodge
www.youtube.com/user/SaijaLodge • blogi: saijalodge.blogspot.fi

Tyräjärvi ja kalastus

Tyräjärven pinta-ala on 23,9 km² ja se on Kostonjärven 43,7 km² jälkeen Taivalkosken pitäjän toiseksi suurin järvi. Kaksitoista kilometriä pitkä ja neljä ja puoli kilometriä keskimäärin leveä järvi on luonnonkaunis. Jokijärven maantie kulkee Tyrävään päällystää järvenkuvetta seurailleen ja kulkija voi katsella siitä järveä kuin paremmanpuoleisesta ilmakuvasta. Asutus on keskittynyt suurimmaksi osaksi järven pohjoisrannan etelään antavalle aurinkoiselle ja vehmaalle rinteelle.

Asutus on syntynyt paikalleen suurelta osin järven kalaisuuden ja vasta myöhemmin maanviljelyksen tähden. Paikan kauneus on tuskin ollut **Jacob Jacobinpoika Räisänen**, eli Räisänen suvun kantaisän tärkein vaikutin, kun hän on asuinpaikkaansa valinnut, mutta kalaisuus ja riista sitäkin enemmän. 1670-luvun loppupuolella nykyisen Ylipirtin kohdalle mökkinsä, ja ehkäpä vielä nykyäänkin museona toimivan aittansa rakentanut Jacob, oli ensimmäisiä järven rannalle vakituisesti asettuneita nykyisten asukkaiden esi-isiä.

Tämän päivän Tyräjärvestä ja sen kalastuksesta tietää hyvin **Osmo Räisänen**, joka on kotoisin Huttulasta Tyräjärven etelärannalta, mutta joka asuu nykyään Jokijärven Väliperällä ja on kova kalamies. Millaisessa kunnossa on Tyräjärvi nyt, kun Jacobin ajoista asutus ja maanviljelys sekä metsäojitus ovat lisääntyneet suuresti? ”Minusta järvi on kohtalaisessa kunnossa”, Osmo toteaa. ”Mutta se tässä pikkuisen huolettaa, kun lijoen uiton loputtua jokea entisöitiin kiveämällä, niin sillä oli semmoinen seuraus, että virtaama ja samalla veden vaihtuvuus on heikentynyt.”

Entäpä mikä on järven kalaston tila tänä päivänä? ”Muikkua on vähän, mutta istutettu kuha voi hyvin ja lisääntyy samoin kuin ahven”, Osmo tietää. ”Taimenta on jonkun verran, mutta särkeä on aivan liian paljon. Onneksi sitä pyydetään nuotalla ja rysillä ja saadaan markkinoitua ketututurhoille ja särki on myös paljon mainettaan parempi purkkikalaa.”

Tänä vuonna Osmo oli jokavuotisessa Tyräjärven avoimessa vetouistelukilpailun yhteiskilpailussa

heinäkuun 15. päivä kolmas, mutta voitti kuitenkin pitäjänmestaruuden. ”Kilpailuaika oli 10.00–15.00 ja venekunnassa on yleensä 2–4 uistelijaa” Osmo kertoo. ”Pyytää sai neljällä vavalla, eli plaanareita eikä takilaa saanut käyttää.”

Millaisilla saalilla siten mestaruudet voitettiin: ”Itse sain 30 kiloa haukia ja 5,1 kilon kuhan”, Osmo iloitsee. ”Hauen ja ahvenen pistekerroin on yksi grammaa kohti, mutta kuhalla kolme. Koko kisan voittanut pudasjärveläispari **Vesa Huhta / Mervi Ervasti** sai haukia 80 kiloa. Kilpailun kokonaissaalis oli yli 600 kiloa, eli aika paljon.”

Kalamiesten hyvistä palkinnoista miljoonapilkeineen ja mönkijöineen puhutaan ja kirjoitetaan paljon. Miten oli Tyräjärven kilpailuissa? ”Saimme komean pytyn, sähköperämoottorin, vavan, keloja ja uistimia”, Osmo kertoo tyytyväisenä. ”Palkintojen arvo oli jossain 350 euron kieppeillä.”

Entäpä miten tavallinen, silloin tällöin kalastava voi saada omega-3 pöytänsä? ”Kannattaa kokeilla vieheellä uistelua. Noin kiloista ruokakalaa kun pyytää, niin pitää käyttää

Voittokala

pienehköä viehettä”, pitäjänmestari tietää. ”Tuuli ja aurinkoisuus kannattaa myös panna merkille. Vieheen liike pitää saaha kalaa ärsyttäväksi ja kun alkaa nykiä, eikä tartu, niin pitää vaihtaa joko tummempaan tai vaaleampaan sävyyn ja silloin nappaa varmasti.”

Mikä vie miehen emäntineen vesille jopa Inarinjärveä myöten? ”Kyllä se on se järviluonto kokonaisuudessaan ja jännitys, että saako kalaa vai ei. Ja kun on tiheys ja pienoinen tuulenväre, niin silloin si-

tä saa”, Osmo kertoo hymyillen. ”Yöllä vesillä on yleensä tyyntä ja silloin jopa mielikin herkistyy ja kaikki maailman murheet unohtuvat ja nälkää karkotetaan makkaratulilla. Kalastus on tosi hieno harrastus, jota voin kyllä suositella kaikenikäisille. Eikä siihen tarvita kuin onki, koho ja mato, sillä pääsee kyllä jo hyvään alkuun.”

Mitä nykypolvi voi tehdä, että seuraavakin sukupolvi voi harrastaa tätä jaloa, jopa meidät aikoihin hengissä pitänyttä

ikäikäistä elinkeinoa? ”Ilmastonmuutos uhkaa jo koko ihmiskunnan olemassaoloa”, Osmo puhuu vakavana. ”Eli sen pysäyttäminen ja muutoinkin luonnon kaikinpuolinen huomioiminen kaikissa toimissamme. Näin kun teemme, niin myös tulevat sukupolvet voivat nauttia saaliista ja myös siitä lumoavasta tunnelmasta, jonka jokaisen suomalaisen lähellä olevat vesistöt meille suovat.”

Veikko Räisänen
jokijärveläinen kirjailija

Kahvila Lounas A la carte

Lounas
Ma - Pe 10.30 - 16.00
La - Su 11.00 - 16.00

A la carte
Ma - Pe 10.30 - 20.30
La - Su 11.00 - 20.30

Lounaslistat www.hotelliherkko.com

Kosken Toppari

Ouluntie 1, 93400 TAIVALKOSKI
Avoimena: Ma-La 8-21, Su 10-21

Rauhallinen ja kotoisa hotelli luonnon helmassa. Maista myös ravintolan paikallisia herkkuja!

HOTELLI HERKKO

Taivalvaarantie 2 | 93400 Taivalkoski | 08 7171 700
www.hotelliherkko.com

Hujakkaa ja huilinkia koko perheelle

Taivalvaara

www.taivalvaara.fi

Pellonraivauksesta aurinkopaneeliin

Itsenäinen Suomi 100 vuotta täyttäneenä, sen kehityskaareen sisältyy lukuisia eri vaiheita. Meille myöhemmin syntyneille Suomen alkuvuosikymmenet ovat pelkkää historiaa.

Omat muistamiseni alkavat n. 1944–45 lähtien. Silloin Pohjois-Suomi evakoiitiin sodan jaloista turvallisiksi katsotuille alueille. Sen aikainen evakkomatka suoritettiin puupilkkeillä häikäsaamalla toimivan kuorma-auton lavalla, ehkä jonkinlainen pressu suojana.

Sota-ajan menetykset koskivat koko Suomen kansakuntaa monin eri tavoin, minkä johdosta oli Suomi saatava nousuun parempaa huomista ajatellen.

Maaseudulla toimeentulo perustui kotitarve ruokahuoltoon. Kotieläimiä voitiin pitää sen verran, että karjalle tarvittava konnunteko saatiin kerätyksi luonnon niityiltä, jopa pitkien etäisyyksien takaa, sekä koivunlehtien taittaminen lehtikerpuksi metsien siimeksestä.

Tämän kaiken vähäisen tiedon ja osaamisen huomioiden on yhteiskuntamme

ruvennut kouluttamaan toimijoita ja neuvotia kansakunnan työntekijöitä opastamaan. Tästä toiminnasta osoituksena on kotitaloni Pellonraivaussuunnitelma Oulun läänin Talousseuran toimesta laatinut maatalousneuvoja **Yrjö Putkonen**. Suunnitelma sisältää senttimetri tarkkuudella sarka-ym. ojaa 300 metriä, sekä raivattavasta alueesta on kuokittava 53 aaria pelloksi. Suunnitelman kokonaiskustannushinnaksi muodostui 32500 sen ajan markkaa.

Muistilokeroihin on tallentunut heinäpeltojen tarpeellisuus. Eräänä sun-

7.9.2017 siirryttiin uuteen aikakauteen

nuntaipäivänä myydään huutokaupalla Manniseniemien, Saijan aukion ja Karsikkoniemen sen kesän heinänkasvusto ja lopuksi huutokaupattiin Alatalon asuinpaikka.

Maatalous on kehittynyt neuvonnan ja koulutuksen ansiosta elinkeinorakenteen nykyajan menestystarinaksi.

Metsätalouseläytystä on vaikea sanoin kuvaila, kuinka sen edistymistä voidaan vertailla valtakuntienkin tasolla. Metsätyössä raskas monivaiheinen ihmistyö on saatu korva-

tuksi huippukorkean kone-tekniikan ansiosta, tietokone ohjelmiseen, ilman että ihmiskäsi koskettaa työvaiheessa olevaa puuta. Puhelin ja tietotekniikan osaamista ei voi muuta kuin ihmetellä alan jatkuvaa etenemistä pilvi, ym. palveluina. Varsinkin me iäkkäämmät henkilöt, kun olemme kokeneet kiinteät lankayhteydet ja puhelimia oli vain yksi kussakin kyläryhmässä.

Kotitaloudessa työskentelevien henkilöiden työtaakka on saatu kevenettyä useilla eri sähkölaitteilla, kodin valaisu, siivous, pyykinpesu, ruuanlaitto, ym. ovat helpottaneet tämän päivän työtaakkaa, verrattuna menneisiin vuosikymmeniin.

Viisikymmenluvulla sähkö tuli kylillemme vain 1-vaihe virtana ja pitkien jakeluetäisyyksien johdosta heikkotehoisena, lähinnä pääasiassa valolähteenä. Toisin on nykyisin, sähköä saadaan tepselistä riittävästi tekniikan kehittyessä sähköenergian tuotannossa vaikka aurinkoenergiaa talteen ottamalla.

Tämän aurinkoenergian ohessa voidaan esille ottaa myöskin maalämpöenergia, mikä on tuottanut lämpöenergiaa yli 10 vuoden ajan kotitalouksillemme.

Nämä kehitysaskeleet huomioiden voidaan toivottaa onnea ja menestystä 100 vuotta täyttäneelle Suomelle. Tässä yhteydessä katson itseni velvolliseksi kiittämään niitä yhteistyökumppaneita joiden kanssa olen saanut tallennettua museoesineitä menneiltä vuosikymmeniltä.

Teuvo Lohilahti
Museoesineitten keräilijä

7.1944

lähetty pellonraivaussuunnitelman No 15.

Kunta **Taivalkoski** Viljelyn omistaja **Heikki Lohilahti**
 Kylä **Jokijärvi** Viljelyn nimi **M. Lohimäen** EN: 11.
 Osoite **Taivalkoski, Jokijärvi kanta** Postitoimipaikka

Suositeltavat työt:

1. Viemärijoja	(mitat: 75, 35, 45, 300)	metriä	20	mk yht. mk	6000
2. Sarka-ym. oja		metriä	500		26500
3. Kantojen peitto		metriä	50		
4. Raivattavasta alueesta on kuokittava		metriä	500		26500
5. kylvettävä		metriä			
6. haie on ajettava aivot/hiekkaa		metriä			
7. ...		metriä			
8. ...		metriä			
9. ...		metriä			
10. ...		metriä			

Raivattavasta alueesta on kuokittava yhteensä **32500**

Raivattavuus **10** metriä. Raivattavuus **0,53** ha, josta luonnonniitystä **—** ha.

Talvion on oltava valmis **6.11.1947** Yrjö Putkonen

Palkkio mk

Alustavasti 10000 on kassavarojen 500 ja muuta mk 33300.

SÄHKÖASENNUKSET
YM. SÄHKÖALAN TYÖT

Sähkö- ja tele-urakoitsijaliiton jäsen

sähkö-matic

Ahmantie 15, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 591 8602, www.sahko-matic.fi

Taivalkosken APTEEKKI

Palvelemme: Ma-pe 9-17, la 9-13
Kauppatie 11, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 480 8000
www.taivalkoskenapteekki.fi

- Tasokkaat mökit (40 vuodep.)
- Savottamuseo ja uittoperinnettä
- Venevuokraus
- Opaspalvelut
- Luontoretket kesällä ja talvella
- Muut oheishjelmopalvelut (kalastus- ja metsästysluvat)

Tervetuloa viihtymään, luonnon ja kulttuurin pariin!

Jokijärven LOMAT

Simosentie 29, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. (08) 847 424, 0400 225 331
jokijarvenlomat@suomi24.fi
www.jokijarvenlomat.net

BOBCAT URAKOINTIA

- KAIVUUT
  - PIHATYÖT
  - LUMITYÖT
- KUNTAN TOIMITUS
- PALVELU-SETELITYÖT

Pasi Kivimäki

0400 585 038

KORJAAMOPALVELUT

HITSAUS / METALLIPALVELUT
PIENKONEHUOLTO / KORJAUS

Mikäli et pääse tulemaan paikan päälle, me tulemme tarvittaessa teidän luoksenne!

T:mi Juho Väisänen
Taivalkoski, Puh. 044 536 5364

Talonpojantie 2, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 350 5534, palvelu@pesiola.fi
PÄIVYSTYS 24 H: 0400 389 170

Pesiölantie 21, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 350 5534, 0400 518 080
puutarha@pesiola.fi

Lainaneuvottelut kotisohvalta

Tutustu palveluun
op.fi/verkkoneuvottelu

Asuntolainan tarjoaa Osuuspankki

OP Taivalkoski

TUTUSTU TEOKSIINI:

Talo

Jättiläinen

Reko, viimeiseen puuhun

Aamuruskon pojan lapsi

Karpalokyyneleet

Hätätilan aikaan

Sadantuhannen kilometrin mies

Rakastunut mittamies

KIRJOJANI ON SAATAVANA KIRJAKAUPOISTA JA NETISTÄ.

Ja tietysti myös minulta:

Puh. 0400 169 685 tai

veikkoilmari.raisanen@gmail.com

Veikko Räsänen

Räsäsen suvun vaihteita II

Suvun kantaisä **Jacob Jacobinpojan** ensimmäinen vaimo **Anna Es-kelsintytär** kuoli 1701, minkä jälkeen Jacob otti uudeksi vaimokseen **Elin Erkintytär Hiltusen**. Elinin sukunimi voisi viitata Hiltuniemeen ja sen kantatilaan. Uutta onnea kesti vajaan kymmenen vuotta, kun Elin kuoli juhannuksen tienoilla 1710 ja Jacob noin viikkoa myöhemmin 1.7.1710. Arvonimenä on jo täflman, eli kihlakunnan lautamies. Jacobille on rakennettu puuhauta, jonka voisi kuvitella sijaitsevan Jokijärven kirkkosaaressa. Noihin aikoihin käytettiin usein kannellisia puuhautoja, joista luut aikanaan siirrettiin maan poveen. Maahan hautaaminen tuli Suomessa pakolliseksi vasta 1880.

Räsäsen suvun E-haara on saanut alkunsa **Henrik Jacobinpojasta** (1672–1741), joka on luultavasti syntynyt Parviaisen Nuusalaniemessä. Aikamiehiksi kasvetuaan hän otti vaimokseen **Karin Matintytär Veteläisen** (1677–1758). He saivat yhteensä yhdeksän lasta, joista osa kuoli jo lapsena Tyrämäen korpikylän ankarissa oloissa. Räsälässä asui 1600-luvun lopulla Jacob Jacobinpojan ja hänen vaimonsa Annan lisäksi myös heidän poikiensa **Henrikin** ja **Jaakon** perheet.

Tyrämälle asettuneen suvun elämä ei suostunut kuitenkaan sammumaan, vaan uusi sukupolvi syntyi entisen tilalle. **Henrik Henrikinpoika** (1712–1758) asui edelleen Räsälän tilaa puolisonsa **Karin Tuomaantyttären** (1722–1764) ja peräti 11 lapsensa kanssa. Tästä katraasta sitten versoo muun muassa Alapirtit sekä Kylmäluoman ja Vattulan Räsäset. Henrik on ensimmäinen josta on jäänyt kirjoihin merkintä, että hänet on haudattu Jokijärven Kirkkosaareen. Virallisesti Kirkkosaari, entiseltä nimeältään Simosensaari, lienee vihitty hautausmaaksi 1760-luvulla.

Sukupolvi seuraa toistaan. Uusi **Henrik Henrikinpoika** (1746–1809) asuu vaimonsa **Karin Henrikinpoikan** (1748–1813)

Tyrämäen museo, entinen Juusolan aitta, on kylän vanhimpia rakennuksia. Se lienee rakennettu Räsäsen talon pihapiiriin nelisensataa vuotta sitten.

kanssa edelleen Räsälän, Kurki 6, tilaa 8 lapsensa kanssa. Yhteiselo jatkuu Räsälässä, jossa asuu jo useamman sukupolven väkeä saman katon alla.

Uusi **Henrik Henrikinpoika** (1771–1819) jatkaa suvun nimiperinnettä, vaimon hän ottaa naapuripitäjästä, eli Suomussalmelta **Elsa Johanintytär Tauriaisen** (1779–1858). Viisilapsiseksi kasvavan perheen asuinpaikka ei kuitenkaan muutu, vaan se pysyy ja on Räsälä.

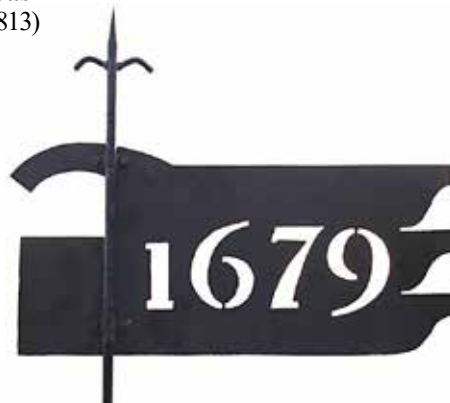
Räsäsen taloon oli jäänyt kanta-Jaakon pojista Henrikin lisäksi myös isänsä kaima, Tyrämällä syntynyt **Jacob** (1684–1751), josta kasvoi sukuun G-haara. Uudelle vuosisadalle tultaessa Räsälä onkin täynnä väkeä ja alkaa syntyä eripuraa, jopa tappeluja. 1800-luvun ensikymmenellä asukkaat jakavatkin talon kahtia, G-haara jää Räsäseen ja E-haaran edustajat ”uudelle tontille” joka tullaan tuntemaan Alapirttinä. Isossa talossa onkin jakamista, esimerkiksi erikokoisia niittylohkoja on jaossa nimetty yli 70.

Kantaisän pojista 1655 syntynyt **Pahl** on muuttanut Hailuotoon 1725, mutta hänen vanhin poikansa **Johan** on jäänyt Pudasjärvelle. Johanista polveutuvat muun muassa Taivalkosket.

Veikko Räsänen ja Jorma Räsänen

Räsäsen sukuviiiri Ylipirtistä

Kuvat Jorma Räsänen

PÖLKKY PöllinParkkuun MM-kisat 2017

LOPPUTULOKSET

Naiset 20–54-v. pisteet
1. Buller Lilja 895

Naiset 55–69-v. pisteet
1. Raappana Marjatta 900

Miehet 20–54-v. pisteet
1. Keskiäho Joonas 900
2. Väisänen Kari 867
3. Vikström Heikki 709
4. Jaakola Mikko 553

Miehet 55–69-v. pisteet
1. Koivula Esko 900
2. Leinonen Tuomo 882
3. Halonen Leevi 855
4. Tuomivaara Taisto 824
5. Määttä Ismo 756

Miehet yli 70-v. pisteet
1. Koistinen Heikki 928
2. Rantala Pentti 900
3. Väisänen Matti 886
4. Heiskanen Viljo 748
5. Katila Jussi 691

PARISPRINTTI Naiset aika
1. Buller Lilja – Väisänen Anneli 13,57
2. Kuusela Maimi – Katsuno Marina 14,07

PARISPRINTTI MIEHET aika
1. Keskiäho Joonas – Vikström Heikki 5,05
2. Halonen Leevi – Väisänen Kari 5,54
3. Koivula Esko – Leinonen Tuomo 6,00
4. Koistinen Heikki – Väisänen Matti 6,26

Vuoden kierto – kuvia tapahtumista

Väävikerho kokoontuu

Teatteripalaveri

Puurojuhla

**KOILLISMAALAISTA
SUUNNITTELUJA
JA KÄSITYÖTÄ**

AAMA
AAMA
-tekstiilipaja

Ouluntie 28, Taivalkoski
pihapiirin ainoa tiilitalo
Puh. 044 5914 823
www.aama-tekstiilipaja.net

AUTOGRILLI

AVOINNA:

Ma – To 17 – 24
Pe – La 17 – 04
Su 17 – 24

Mikonkuja ☎ (08) 841 337
040 5261 807

Hyvätasoisia, edullisia mökkejä
aivan Taivalvaaran hiihto-
keskuksen juurella.
Vuokrataan vuoden ympäri!

Kuuharjun mökit
Tapio Räisänen 0400 680 540
tapio6@gmail.com

**Verkkokauppa
avattu!**

**Jalavan
Kauppa
JA PIRTTI-
KAHVILA**

Puh. (08) 841 005
jalavankauppa.fi

Taivalkoskelaista olutta tehdään Suomen puhtaimpaan veteen

Taivalkoskella on startannut oluen pienpanimo, Taivalkosken panimo, jossa valmistetaan aitoa käsityöolutta. Kun en tiedä muutenkaan mitään oluesta, päätin ottaa selvää asianosaisilta, eli panimomestareilta **Jari Heikkalalta** ja **Sami Kuuselalta**.

– Se oli alun perin Samin ajatus, kertoo Jari. Pari vuotta sitten Sami heitti mulle ajatuksen olutpanimosta. Otin sen aluksi vitseinä. Mietin muutaman yön ja sitten kysäisin Samilta, ottaisiko minut osakkaaksi.

Jari oli yläasteikäisenä haaveillut äitinsä kanssa leipomon perustamisesta. Hän olisi halunnut pyrkiä kondiittorikouluun, mutta hakua ei pahaksi onneksi sinä vuonna ollut. Niinpä sitten metalliala vei mennessään.

– Kun Sami tuon ajatuksen panimosta lohkaisi, ajattelin, että metalliala on nyt katsottu, joten aloitetaan kokkauspuoli.

Sami oli ATK-insinööriksi valmistumisensa jälkeen silloisen tyttöystävänsä, nykyisen vaimonsa, **Maimin** kanssa yhdentoista vuoden seikkailulla Japanissa.

– Siellä mulla tuli juotua enimmäkseen perinteistä keskikaljaa, mutta keksilin myös saksalaista olutta. Siitä sain ahaa-elämyksen ja sen jälkeen aloin etsimään pienpanimo-oluita. Idea omasta panimosta tuli siis jo Japanissa.

Muutettuaan takaisin Suomeen Sami hommasi aluksi vaatimattomat kotikeittovälineet, mutta ei oluen valmistus niin helppoa ollut kuin hän oli luullut. Tuli hapanolutta ja kuohuolutta, eli keitto ei ottanut onnistuakseen. Sitten Jari ja Sami tutustuivat asiaan tarkemmin ja ostivat

paremmat välineet. Yhdessä he sitten onnistuivat keittämään kunnan olutta. Ajatus oman panimon perustamisesta sai vauhtia. Englannista löytyi suhteellisen edulliset laitteet, joten panimon alkuinvestoinnit eivät nousseet huimiksi.

Aloitus sujui yllättävän mutkattomasti. Molemmat kiittelevät Naturpoliksen **Ari-Matti Toivosta** sekä sattumalta mukaan tullutta **Jukka Säkistä**.

– Saimme asiantuntija-apua Naturpolikselta. Ei siellä toki kaikkea tehty valmiiksi. Piti osata kysyä. Ari-Matti Toivonen neuvoi ja opasti yrityksen perustamisessa ja liiketoimintasuunnitelman tekemisessä. Sattui vielä niin sopivasti, että Jukka Säkkinen oli tekemässä insinöörin opinäytetyötä, joka liittyi alaan. Hänellekin iso kiitos avusta!

Oluen teko on prosessi, johon pitää paneutua. Sitä ei voi tehdä sivutyönä. Pienpanimossa oluita voi muunnella helpommin kuin isoissa panimoissa. Vain mielikuvitus on rajana. Pienpanimo-oluet ovat nostaneet suosiotaan, koska niiden maku on erilainen ja makumaailma on laajempi. Suomessa on yli kahdeksankymmentä pienpanimoa. Niistäkin osa on jo kasvattanut kokoaan. Taivalkosken panimon tuotanto on tällä hetkellä noin 50 000 l, kun taas isommat tuottavat jo kymmeniä miljoonia litroja.

Taivalkosken panimon olut on aitoa käsityöoluetta, mikä tarkoittaa, että lähes kaikki työvaiheet tehdään käsin. Mäskäykset tehdään käsin, käsin sekoitetaan, käsin kannetaan mallasäkit, pullojen pesut ja huuhtelut tehdään käsin. Pullotuskoneessa

Panimomestarit Sami Kuusela ja Jari Heikkala

on automaattikkoa samoin etikettien laitossa. Pullot pakataan käsin.

– Aikaa menee keittopäivänä kahdelta mieheltä kymmenen tuntia ja saman verran pullotuksessa. Siihen vielä etikointi ja pakkaaminen. Sitten pitää vielä jaella ja tehdä paperihommat, miehet listaavat.

Jari on jo jättänyt muun työn, koska työn ohella panimon pyörittämisestä ei tullut enää mitään. Tuotanto ei riittänyt tarpeisiin. Oli pakko tehdä ratkaisu, ettei panimo jää harrasteesteelle. Myös Sami on päättänyt jäädä kokonaan panimotyöhön, koska nykyinen tuotanto vaatii ainakin kahden miehen työn.

Varsinaisen tuotannon aloittaminen vaati paneutumista. Taivalkoskelta löytyivät hyvät tuotantotilat entiseltä ammattikoululta. Kunta remontoi tilat panimolle sopiviksi. Val-

vira tarkasti tilat ja tulli verottoman varaston. Tehtiin omavalvontasuunnitelma ja tuoteanalyysit. Ensimmäinen erä myytiin muutamassa päivässä. Tuotetta otettiin kaikkiin Taivalkosken ja Kuusamon ravintoloihin. Näistä paikoista on tullut jatkotilauksia. Tähän asti tuote on myynyt itse itsensä. Nyt pitää ruveta markkinoimaan lähinnä vähittäiskauppoihin. Alkon valikoimiin saaminen onkin jo isompi juttu nykyisin puitteissa.

– Taivalkosken panimon brändi on ehdottomasti Suomen puhtaimpaan veteen, eli lähdeveteen tehty olut. Se on ehdoton valtti, sillä olut pitäisi aina tehdä lähdeveteen. Maltaat ovat kotimaista mallasta, eli kotimaista ohraa. Joitakin erikoismaltaita ostetaan ulkomailta. Humalaa ei saada kotimaasta, koska suomalainen humala ei lajikkeena

ole riittävän vahva, eli alfa-luku ei ole riittävän korkea oluen tekon. Alfahappo tuo olueen katkeruutta. Hiivat tulevat ulkomailta. Niitä on erilaisia ja eri oluihin tulee eri hiiva. Sokeri tulee mäskäyksessä tietyssä lämpötilassa, eli käymiseen ei tarvita ulkopuolista sokeria.

Taivalkosken panimon olutpullojen etiketit on suunnitellut jyväskyläiläinen **Antti Ylikorpi**. Hän on suunnitellut myös logon, jossa puhdas vesi virtaa. Nyt on suunnitteilla pöytäständi. Oluet on nimetty Iijoen koskien mukaan, eli Hevonpersettäkin on luvassa! Taivalkosken panimon olutta saa Taivalkoskella Saijan lomakartanossa, hotelli Herkossa, Kylmäluoman leirintäalueella ja Jalavan kauppakartanossa.

Salme Koskelo

KOILLISMAAN METALLIPAJA OY

Haaraniementie 4–6, 93400 TAIVALKOSKI

Puh. 040 568 5342

komepa@wippies.fi

www.koillismaanmetallipaja.fi

Olemme myös
Facebookissa

**A & A
osa oy**

Ma – Pe 8 – 16
Haaraniementie 4–6
93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 357 5942
aasa@wippies.fi

AGA:n
KAASU-
PISTE
meillä

Jokijärven Avviisi

JULKAISIJA

Jokijärven Kyläseura ry

Hilturannantie 2 A, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 040 8232 489

jokijarvi@jokijarvi.com www.jokijarvi.com

TOIMITUSKUNTA

Veikko Räisänen, päätoimittaja

Teuvo Lohilahti

Mauri Karjalainen

Salme Koskelo

Raija Kelly

Aila Mikkonen

JAKELU

ILMAISJAKELUNA

liikekeskukset, huoltoasemat,

matkailualan yritykset kautta maan.

SIVUNVALMISTUS

MINI Mainos

Jani Jänkälä,

Taivalkoski

PAINOPIIKKA

Suomalainen

Lehtipaino Oy, Kajaani

PAINOS 20.000 kpl

Myös tuleva sukupolvi tarvitsee puhdasta vettä. Ruokahävikin vähentäminen vaikuttaa osaltaan vesien hyvinvointiin.

Kuva: Petri Pethman

Maa- ja kotitalousnaiset kampanjoivat – ruokahukka ruotuun ja katse vesistöihin

Maa- ja kotitalousnaisten ja Vesistökunnostusverkoston valtakunnallinen, ympäristöministeriön rahoittama Ruokahukka ruotuun, katse vesistöihin -kärkihanke herättää pohtimaan keinoja ruokahävikin vähentämiseen ja samalla kiinnittämään huomiota vesistöjen hyvinvointiin. Meistä jokainen voi vaikuttaa ruokahävikkiä välttämällä myös vesistöjen kuntoon.

Turhaa kuormitusta

Luonnonvarakeskuksen tutkimukset kertovat, että suomalaiset kotitaloudet heittävät pois syömäkelpoista ruokaa yli 20 kiloa vuodessa henkilöä kohden.

Kaikki tämä ruoka on tuotettu turhaan.

Ruuantuotannon vaikutukset ovat merkittäviä ympäristölle, sillä se väistämättä vaikuttaa esimerkiksi rehevöitymiseen. Arvokkailla resursseilla tuotettua ruokaa pitää arvostaa niin, ettei sitä heitetä pois. Samalla arvostetaan koko elintarvikeketjun työtä.

Koulutusta, tapahtumia ja vapaaehtoistoimintaa

Ruokahukka ruotuun, katse vesistöihin -hanke välittää tietoa ruokahävikin ehkäisemisestä ja vesien hoidosta.

Tänä vuonna maa- ja kotitalousnaisten ruoka- ja maisema-asiantuntijat järjestävät Hyppää hyvän kierteeseen -tapahtumia vesistöjen äärellä, lisäksi asia on esillä mm. ruokakursseilla ja muissa info-tilaisuuksissa.

Myös yhdistyksiä kannustetaan osallistumaan esimerkiksi kokoamalla hukkaruokapöytiä, jotka hätkähdyttävästi näyttävät vuosittaisen hävikkiin menevän ruuan määrän henkilöä kohden.

Vuoden aikana kokoamme lisäksi vapaaehtoisia, hukantorjuntapartioiksi, toimimaan ruokahävikin vähentämisen puolesta.

Verkkosivuillamme www.maajakotitalousnaiset.fi voi käydä ilmoittautumassa mukaan ja valita oman tansa toimia.

Ruokahukka ruotuun, katse vesistöihin -hanke näkyy myös sosiaalisessa mediassa. Seuraa viestintää aihetunnisteilla #hukkaruotuun, #vaikutavesiin, #ravinteetkiertoon ja #kärkihanke.

Maija-Liisa Tausta-Ojala
Oulun Maa- ja kotitalousnaiset

Taivalkoskelle perustettiin edellisiin vuosiin verrattuna kaksinkertainen määrä yrityksiä

Vuonna 2017 Taivalkoskelle perustettiin yhteensä 14 yritystä, kun lukumäärä on vaihdellut aiempien kolmen vuoden aikana 5–8 uuden yrityksen välillä.

Yrityksiä perustavista on noin puolet käyttänyt Naturpolioksen yrityspalveluita perustamisessa apunaan. Useimmissa näissä tapauksissa on voitu perustamisen yhteydessä hakea starttirahaa, joita myönnettiin viime vuoden aikana Taivalkoskelle kaikkiaan yhdeksän kappaletta. Starttiraha auttaa uutta yrittäjää lyhyimmillään ensimmäisen puolen vuoden ajan ja useassa tapauksessa vuoden ajan yrityksen käynnistämiseksi. Usein tulovirta uudessa yrityksessä käynnistyy hiljalleen, menopuoli puolestaan vaatii rahaa heti toiminnan käynnistymisestä alkaen.

Starttirahaa tulee hakea ja starttiraha päätös tulee olla saatuna, ennen kuin yritystoiminta käynnistyy. Tämän vuoksi kannattaa ottaa yhteyttä Naturpolioksen yrityskehittäjään ja varmistua mahdollisuudesta starttirahaan ja muihin mahdollisiin tukiin. Starttirahan sijaan aloitettava yritys voi saada perustamistukea esimerkiksi tuotantotilojen ja laitteiden vuokraukseen tai asiantuntijoiden käyttöön. Investointien rahoittamiseen on lisäksi mahdollista saada investointitukea.

Myös toimivien yritysten kannattaa selvittää tukimahdollisuudet suunnitelllessaan investointeja tai uutta liiketoimintaa.

Maakunta- ja sote-uudistuksen myötä erityisesti pienten sosiaali-

yrityksen toimintaympäristö tulee muuttamaan. Nykyisen sopijaosapuolen, kunnan sijaan mm. kotona asumista tukevia palveluita tuottavien yritysten sopijaosapuoleksi tulee maakunta. Jatkossa tullaan kaikella todennäköisyydellä edellyttämään palveluiden tuottamisessa nykyistä määräämuotoisempaa palvelua sekä digitalisaation laajempaa hyväksikäyttöä raportoinnissa ja laadun seurannassa. Yritysten pienen koon myötä myös yritysten välisen yhteistyön kehittäminen tulee parantamaan yritysten mahdollisuuksia menestyä myös sote-uudistuksen jälkeen.

Tämä haaste on tunnistettu Naturpolioksessa ja erityisesti pienten sote-yritysten toimintaedellytysten turvaamiseksi on

haettu hankerahoitusta. Todennäköisesti hanke tulee saamaan rahoituksen ja hanke käynnistyy alustavan suunnitelman mukaan maaliskuussa 2018.

Oman toimintansa kehittämistä kiinnostuneet sote-yritykset sekä muut kotona asumista tukevia palveluita tuottavat yritykset voivat ilmoittaa kiinnostuksensa Naturpolioksen yrityskehittäjä **Ari-Matti Toivoselle**, ari-matti.toivonen@naturpolis.fi tai puh. 0400 921 953, yrityskohtaisen kehittämistoiveiden ja tarpeiden kartoittamiseksi.

Ari-Matti Toivonen
yrityskehittäjä,
Naturpolis Oy

4H-PUOTI
PAIKALLISET KÄSITYÖT
ASKASTELUTARVIKKEET

VERKKOKAUPPA
www.4hpuoti.com

TAIVALKOSKEN 4H-YHDISTYS
Ketuntie 2 L 9, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 0400 130 284 tai 040 704 8483

ETÄPALVELU
– asioi viranomaisen asiantuntijan kanssa verkko-yhteyden avulla

Taivalkosken yhteis palvelupiste sijaitsee osoitteessa Kauppatie 11, Koillismaan Osuuskaupan kiinteistössä Kalle Päätalon torin vierellä.

Yhteystiedot: Puhelin 040 669 0991 sähköposti: [yhteis palvelupiste\(at\)taivalkoski.fi](mailto:yhteis palvelupiste(at)taivalkoski.fi)

Palvelut: Yhteis palvelussa tarjotaan yleisneuvontaa Taivalkosken kunnan ja yhteistyökumppaneiden palveluista, tällä hetkellä **TE-palvelujen, Maistraatin ja Kelan** osalta, sähköisten palveluiden käytön tukemista (asiakaspääte), asiakirjojen vastaanottamista ja luovuttamista, asioiden vireillepanoon ja käsittelyyn liittyvää neuvontaa (avustavaa asiakaspalvelua). Lisäksi asiakas saa yhteis palvelussa asiantuntijatasoisia asiakaspalveluja verkon kautta etäpalveluna, palveluneuvojan avustamana.

Taivalkosken yhteis palvelupiste Koillismaan Osuuskaupan kiinteistö Kauppatie 11 Avoimna ma–pe klo 9:00–11:00 ja 11:30–15:00

Yhteis palvelu

Päätaloviikko

Koko perheen kulttuuri- ja kotiseutuviikko

Taivalkoskella 2. – 8.7.2018

www.taivalkoski.fi/palvelut/paataloviikko

facebook paataloviikko

Lisätietoja: Kulttuurituottaja Virve Seiteri,
virve.seiteri@taivalkoski.fi, puh. 040 523 2993

naperoviikko Finlandia

Naperoviikko 2018

Lasten kirjallisuus- ja kulttuuriviikko Taivalkoskella

facebook naperoviikko

KIRJASTO

Avoinna

MA, KE, TO klo 10.00–18.00

TI, PE klo 10.00–16.00

TAIVALKOSKEN KIRJASTO

Urheilutie 4, 93400 Taivalkoski, Puh. 040 860 8999

www.taivalkoski.fi/palvelut/kirjasto

TAIVAL vaara
SEIKKAILUPUISTO

Taivalkoskelle liikkumaan!

Ui, lenkkeile, melo, seikkaile, frisbee-golfaa, hiihdä, laskettele, lumilautaile tai hyppää vaikka mäkeä...

www.harrastukset.fi
www.seikkailemaan.fi
www.melomaan.fi
www.taivalvaara.fi

Facebook:
Taivalkosken liikuntapalvelut
Taivalkosken nuorisotoimi

Taivalvaara
DiscGolfPark

KALLIONIEMI

Kirjailija Kalle Päätalon lapsuudenkoti. Kallioniemen pihapiiri on hyvin säilynyt 1920-luvun maalaismiljö ja museoalue on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

Avoinna
18.6.–19.8.2018
Ma – su 10.00 – 17.00
Juhannusaattona suljettu.

7.–8.9., 14.–15.9. ja 21.–22.9.2018
klo 10.00 – 17.00

Muina aikoina opastukset sopimuksen mukaan.

Kallioniementie 7 C, Taivalkoski
Asiamies puh. 040 140 6005
Opas (kesällä) 040 742 3738
www.taivalkoski.fi/palvelut/kallioniemi

PÄÄSYMAKSU:

Päätalo-näyttely 4 €, Kallioniemi 6 € tai yhteislippu 8 €. Päätaloviikolla yhteinen viikkolippu Kallioniemeen ja Päätalo-keskukseen 16 €. Kallen työhuoneen ja Kallioniemen esineistöt ovat nyt nähtävissä myös osoitteessa tarinasoitin.fi/kallepaatalo

PÄÄTALO-KESKUS

Kirjailija Kalle Päätalon Tampereen kodin näköistöhuone ja näyttely. Näyttelytilassa on kosketusnäyttö, jonka avulla voi tutustua tarkemmin professori Kalle Päätalon arkiston asiakirjoihin ja laajaan valokuvakokoelmaan.

Avoinna
Ma, ke, to 10.00 – 18.00
Ti, pe 10.00 – 16.00

Päätaloviikolla 2.–8.7.2018
Ma – pe 10.00 – 18.00
La – su 10.00 – 16.00

Urheilutie 4, Taivalkoski
Puh. 040 548 2247

www.taivalkoski.fi/palvelut/paatalo-keskus